

Primljeno: 30.05.2027				
Org. jed.	Klas. znak	Redni broj	Prijog	Vrijednost
02	607	22	64/144P	

Obrazac za

IZVJEŠTAJ O REAKREDITACIJI sa uputstvom

Komisija u ocjeni ispunjenosti standarda i njihovih kriterijuma za eksternu evaluaciju ustanove koristi sljedeće kriterijume za ocjenjivanje:

- Eliminacioni kriterijum u slučaju kada neispunjavanje standarda ili njegovih elemenata uslovljava negativan reakreditacioni stav - odbijanje zahtjeva za reakreditaciju;
- Potreban kriterijum u slučaju kada standard ili njegovi kriterijumi nijesu ispunjeni, ali se proces reakreditacije i realizacija studijskih programa mogu nastaviti ako kriterijum može biti ispunjen u periodu koji je određen preporukom komisije.

U **komentarima**, eksperti u komisiji daju svoje jedinstveno mišljenje o:

- ispunjenosti ili djelimičnoj ispunjenosti standarda i njegovih elemenata,
- mjeri usklađenosti organizacije rada ustanove i planirane realizacije studijskih programa sa važećim standardima, nacionalnim dokumentima i dokumentima Evropskog prostora visokog obrazovanja,
- potrebi za dodatnim objašnjenjima,
- preporuci za ispunjavanje standarda i kriterijuma,
- korekcijama koje je potrebno pripremiti i korekcijama koje je potrebno izvršiti,
- rokovima za korekcije,
- prednostima i nedostacima ispunjenosti određenih standarda, odnosno kriterijuma,
- svim ostalim pitanjima koja se tiču ocjene ispunjenosti standarda, odnosno kriterijuma.

Početna faza ispunjenosti standarda ili pojedinačnog kriterijuma podrazumijeva da je plan za njegovo ispunjavanje odobren od organa upravljanja ustanovom ili organizacionom jedinicom, ili da je započeta implementacija standarda, odnosno kriterijuma.

Obrazac za

IZVJEŠTAJ O REAKREDITACIJI

sa uputstvom

Komisija u ocjeni ispunjenosti standarda i njihovih kriterijuma za eksternu evaluaciju ustanove koristi sljedeće kriterijume za ocjenjivanje:

- Eliminacioni kriterijum u slučaju kada neispunjavanje standarda ili njegovih elemenata uslovljava negativan reakreditacioni stav - odbijanje zahtjeva za reakreditaciju;
- Potreban kriterijum u slučaju kada standard ili njegovi kriterijumi nijesu ispunjeni, ali se proces reakreditacije i realizacija studijskih programa mogu nastaviti ako kriterijum može biti ispunjen u periodu koji je određen preporukom komisije.

U komentarima, eksperti u komisiji daju svoje jedinstveno mišljenje o:

- ispunjenosti ili djelimičnoj ispunjenosti standarda i njegovih elemenata,
- mjeri usklađenosti organizacije rada ustanove i planirane realizacije studijskih programa sa važećim standardima, nacionalnim dokumentima i dokumentima Evropskog prostora visokog obrazovanja,
- potrebi za dodatnim objašnjenjima,
- preporuci za ispunjavanje standarda i kriterijuma,
- korekcijama koje je potrebno pripremiti i korekcijama koje je potrebno izvršiti,
- rokovima za korekcije,
- prednostima i nedostacima ispunjenosti određenih standarda, odnosno kriterijuma,
- svim ostalim pitanjima koja se tiču ocjene ispunjenosti standarda, odnosno kriterijuma.

Početna faza ispunjenosti standarda ili pojedinačnog kriterijuma podrazumijeva da je plan za njegovo ispunjavanje odobren od organa upravljanja ustanovom ili organizacionom jedinicom, ili da je započeta implementacija standarda, odnosno kriterijuma.

STANDARD 1. POLITIKA OBEZBJEĐENJA KVALITETA

Ustanove treba da imaju politiku obezbjeđenja kvaliteta koja je javna i koja predstavlja dio njihovog strateškog upravljanja. Unutrašnji akteri treba da izgrađuju i implementiraju ovu politiku kroz odgovarajuće strukture i procese, uz uključivanje spoljnih aktera.

Smjernice:

Politike i procesi su glavni nosioci koherentnog sistema za obezbjeđenje kvaliteta ustanove koji obrazuje ciklus za stalno poboljšanje i doprinosi odgovornosti ustanove. Takav sistem pruža podršku razvoju kulture kvaliteta u kojoj svi unutrašnji akteri preuzimaju odgovornost za kvalitet i uključeni su u obezbjeđenje kvaliteta na svim nivoima ustanove. Kako bi se to i omogućilo, politika ima formalan status i javno je dostupna.

Politike obezbjeđenja kvaliteta su najdjelotvornije kad odražavaju odnos između istraživačkog rada, učenja i nastave, te uzimaju u obzir nacionalni kontekst u kojem ustanova djeluje, institucionalni kontekst, kao i njen strateški pristup. Takvom politikom pruža se podrška:

- organizaciji sistema za obezbjeđenje kvaliteta;
- odsjecima, školama, fakultetima i drugim organizacionim jedinicima, kao i upravi ustanove, zaposlenim pojedincima i studentima, da preuzmu svoje odgovornosti u pogledu obezbjeđenja kvaliteta;
- akademskom integritetu i slobodama, pri čemu se budno pazi na mogućnost pojave akademskih prevara;
- zaštiti od netolerantnosti bilo koje vrste ili diskriminacije usmjerene protiv studenata ili zaposlenih;
- uključivanju spoljnih aktera u obezbjeđenje kvaliteta.

Politika se provodi kroz niz procesa za unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta koji omogućavaju učešće cjelokupne ustanove. Odluku o tome na koji način će se politika sprovoditi, pratiti i revidirati donosi ustanova.

Politikom obezbjeđenja kvaliteta takođe su obuhvaćeni i svi kriterijumi aktivnosti ustanove, koji su podugovoreni ili koje realizuju druge strane.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Politika obezbjeđenja kvaliteta formalno usvojena i javno dostupna (datum usvajanja, internet stranica sa javno dostupnim dokumentom).	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Sistem obezbjeđenja kvaliteta na Univerzitetu Donja Gorica počiva na Almanahu studija na UDG iz 2013 godine, kao glavnom strateškom dokumentu koji definiše temeljni sistem vrijednosti u nastavi i istraživanju. Implementacija procesa i procedura u okviru Sistema obezbjeđenja kvaliteta počiva na dva dokumenta:

1. Pravilnik o samovrednovanju kvaliteta studijskih programa, nastave, rada nastavnika i službi na ustanovama visokog obrazovanja u sastavu UDG-a, koji je donesen 30.11.2010. i dio je dokumentacije o osnivanju Univerziteta (dostupan je na <https://fprn.udg.edu.me/download>).

2. Osnovne odrednice novog okvira za obezbjeđenje kvaliteta na Univerzitetu Donja Gorica, usvojene od strane Senata UDG na XXXI sjednici održanoj 21.12.2017. godine i dostupan je na <https://fprn.udg.edu.me/download> . Takođe, ustanova posjeduje informacioni sistem koji je razvijen kao podrška sistemu obezbjeđenja kvaliteta. Na bazi Pravilnika definisan je novi okvir za obezbjeđenje kvaliteta na UDG, koji je razvijen u okviru HERIC projekta, a u skladu sa preporukama Komisije imenovane od strane Evropske asocijacije Univerziteta (European Universities Assotiation–EUA) u okviru Institucionalnog programa evaluacije (Institutional Evalution Program) koji je na Univerzitetu Donja Gorica sproveden tokom 2014. godine. Nova Strategija za obezbjeđenje kvaliteta zasniva se na odredbama Pravilnika o samovrednovanju kvaliteta studijskih programa, nastave, rada nastavnika i službi na ustanovama visokog obrazovanja u sastavu UDG-a i povećava učestalost sprovođenja i obuhvatnost određenih anketa kao osnovnih instrumenata kojim se prikupljaju podaci o samovrednovanju.

Iz izvještaja o samoevaluaciji se može zaključiti da sistem za obezbjeđenje kvaliteta na UDG, tj. na svim fakultetima u njegovom sastavu omogućava efikasnije upravljanje svim nastavnim, istraživačkim i drugim procesima, objektivnu ocjenu učinaka i monitoring rezultata I uspostavljanje efikasnog sistema za sistematizovanje podataka potrebnih za efikasnije upravljanje institucijom i za potrebe periodičnih eksternih evaluacija shodno Evropskim standardima za obezbjeđenje kvalitet.

Politika, strategija, usvojene procedure, postupak samovrednovanja i ocjene kvaliteta standarda u nastavi, istraživanjima i ostalim segmentima rada i djelovanja pružaju mogućnost za kontinuirano praćenje i unapređivanje kvaliteta.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Politika podržava organizaciju sistema za obezbjeđenje kvaliteta.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Dokumenti Univerziteta Donja Gorica usmjereni su na dugoročno povećanje kvaliteta nastave, istraživanja i svih procesa na UDG. U skladu sa Statutom i pravilnicima o organizaciji studija na osnovnim studijama, kao i pravilnicima kojima se uređuje oblast istraživanja, rad zajedničkih službi i službi podrške studentima, svi zaposleni i studenti su odgovorni za osiguranje i unapređenje kvaliteta. Oni rade na obezbeđivanju kvaliteta kroz odgovarajuća tijela, kao što su: 1. Senat, Rektor i Rektorski kolegijum; 2. Naučno-nastavnička vijeća fakulteta, dekani i prodekani za nastavu, odnosno koordinatori studijskih programa; 3. Dekani i koordinatori na nivou Fakulteta, koji čine Koordinaciono tijelo za obezbjeđenje kvaliteta na nivou Univerziteta, čijim radom koordinira Generalni menadžer; 4. Zajedničke službe Univerziteta i službe za podršku studentima; 5. Savjet za razvoj UDG-a; 6. Studentske organizacije (SBC, Studentski parlament, Sportsko društvo, UDG...) 7. Akademske i neakademske osoblje; 8. Studenti; 9. Diplomirani studenti, poslodavci, partnerske institucije iz akademskog i biznis sektora.

Almanah studija na UDG daje skup kriterijuma i standarda na bazi kojih se vrše periodične evaluacije i ocjenjuje učinak pojedinih studijskih programa, nastave i istraživanja, na FPRN. Kao poseban mehanizam

posvećen povećanju kvaliteta svih procesa na UDG izdvajaju se Okrugli stolovi (priloženi su izvještaji sa odabranih) svih zaposlenih i studenata koji su posvećeni određenim temama usmjerenim na povećanje kvaliteta, predavanja i seminari, te Cetinjske rasprave (priloženi izvještaji), koje se organizuju jednom godišnje na kojima prisustvuju pored svih zaposlenih i predstavnika studenata i predstavnici poslodavaca, partnera iz akademskog i biznis sektora itd.

Može se zaključiti da politika ustanove predstavlja dobru podršku sistemu za obezbjeđenje kvaliteta.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Politika podržava organizacione jedinice kao i pojedinačno zaposlene, a studenti se podstiču da preuzmu svoje odgovornosti u pogledu obezbjeđenja kvaliteta.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Statut UDG-a, statut fakulteta, Ugovori o studiranju i ostala akta na nivou Univerziteta i fakulteta, jasno definišu prava i odgovornosti ugovornih strana. Sva relevantna akta podrazumijevaju aktivno učešće zaposlenih i studenata u aktivnostima usmjerenim na obezbeđenje i povećanje kvaliteta.

Okrugli stolovi koji se organizuju u okviru redovnih aktivnosti na Univerzitetu omogućavaju svim zaposlenim i studentima da javno iznesu svoje mišljenje o pojedinim pitanjima vezanim za kvalitet. Svim studentima i zaposlenima je omogućeno da se obrate nadležnima (koordinatorima, prodekanima, dekanima) i zatraže razgovor na teme koje su direktno ili indirektno vezane za pitanja kvaliteta.

Razvoj Univerziteta Donja Gorica prati se na bazi kriterijuma koji se, između ostalog, odnose na dimenzije razvojnog procesa kao što su: nastavni proces, naučno-istraživački rad, studenti i studentski biznis centar, tribine i javni događaji, umrežavanje unutar UDG, internacionalizacija UDG itd. Svaka od ovih dimenzija razvoja prati se kroz kvantitativne i kvalitativne parametre koji adekvatno odražavaju datu dimenziju razvojnog procesa za svaku univerzitetsku jedinicu na UDG. Ovi indikatori prate se jednom godišnje, za period svake akademske godine. Rukovodioci univerzitetskih jedinica pripremaju pojedinačne izveštaje na osnovu kojih Generalni menadžer priprema sumarni izveštaj na nivou Univerziteta, koji se usvaja od strane Rektorskog kolegijuma / Senata do 31. oktobra, a reprezentativni indikatori i rezultati čine dostupnim javnosti i promovišu na Dan UDG, 11.11. tekuće studijske godine za prethodnu godinu.

U Osnovnim odrednicama novog okvira za obezbeđenje kvaliteta na univerzitetu Donja Gorica postoji razrađena metodologija određivanja svih prethodno navedenih indikatora. Dat je primjer razrade metodologije nekoliko odabranih indikatora iz dimenzije kvaliteta koja se odnosi na nastavni proces. Razrađena metodologija svih indikatora dostupna je u Priručniku za obezbeđenje kvaliteta koji je razrađen na bazi Novog okvira za obezbeđenje kvaliteta na Univerzitetu Donja Gorica, a na kome je zasnovan novi informacioni sistem QAF@UDG.

Novi okvir sistema obezbeđenja kvaliteta na UDG definiše instrumenate za prikupljanje informacija koje treba da generiše novi sistem za obezbeđenje kvaliteta, kao i potrebne procese koji se implementiraju da bi svi podaci bili obezbijeđeni pravovremeno, ali su jasno definisane i odgovornosti i obaveze svih zaposlenih i studenata u pogledu obezbeđivanja informacija. Shodno tome, dat je pregled potrebnih instrumenata za prikupljanje informacija koje treba da generiše novi sistem za obezbeđenje kvaliteta, kao i neophodni procesi koje je potrebno implementirati da bi svi podaci bili obezbijeđeni pravovremeno.

Informacioni sistem koji je razvijen kao podrška Novom okviru sistema kvaliteta počiva na mreži međusobno uvezanih procesa i instrumenata koji služe kao informaciona osnova na bazi koje se računaju indikatori Almanaha i obezbeđuju podaci za periodične samoevaluacije i eksterne evaluacije.

Svi instrumenti u okviru Novog sistema za obezbeđenje kvaliteta na Univerzitetu Donja Gorica su u skladu sa Pravilnikom o samovrednovanju kvaliteta studijskih programa, nastave, rada nastavnika i službi na ustanovama visokog obrazovanja u sastavu Univerziteta Donja Gorica, i predstavljaju unapređenje u pogledu funkcionalnosti i primene odredbi tog pravilnika.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Politika podržava akademski integritet i slobode, pri čemu se budno pazi na mogućnost pojave akademskih prevara.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p>Komentar</p> <p>Statut UDG, statut fakulteta, te pravilnici o studiranju i druga regulativa kojom se uređuju procesi i odnosi zaposlenih i studenata, afirmišu akademske slobode i akademski integritet.</p> <p>Postoje jasno definisana pravila polaganja pismenih ispita a nepoštovanje podliježe disciplinskoj odgovornosti. Na nivou fakulteta postoji Disciplinska komisija koja je zadužena za disciplinske prekršaje.</p> <p>Kao važan dio akademskog integriteta definisana su pravila u pogledu poštovanja pravila akademskog pisanja i citiranja. Postoje obavezni predmeti koji se odnose na akademsko pisanje. Ustanova koristi softver za antiplagijarizam iThenticate, najpoznatiji servis za otkrivanje plagiranja. Upotrebom ovog softvera vrši se kontrola doktorskih disertacija kao i magistarskih teza. Detaljan uvid u rezultate rada posredstvom softvera ima dekan, mentor i komisija.</p> <p>Univerzitet je usvojio Etički Kodeks 2016. godine. Kodeks definiše načela etičkog ponašanja kao i dužnosti studenata, nastavnika i saradnika i ostalog osoblja zaposlenog na Univerzitetu Donja Gorica. Sadrži norme o plagijarizmu i ostalim oblicima akademskog nepoštenja. U postupku utvrđivanja povreda Kodeksa i razvoja etičkih standarda učestvuju dekan, nastavno-naučna vijeća, Senat Univerziteta, Komitet za etičke odnose UDG-a i Anti-korupcioni sud. Senat Univerziteta donosi odluku o formiranju Komiteta za etičke odnose UDG-a sa ciljem da štiti akademski kodeks ponašanja, kao i Anti-korupcioni sud, koji bi imao zadatak da otkriva i procesuiraju eventualne slučajeve korupcije.</p> <p>Kako bi se izbjegle studentske prevare posebno su definisana Pravila polaganja pismenog ispita/testa na svim fakultetima UDG „13 zapovijesti za polaganje ispita i kolokvijuma”.</p> <p>Zaključak je da ustanova ima potrebne mehanizme za podršku akademskom integritetu i slobodama.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Politika štiti od netolerantnosti bilo koje vrste ili diskriminacije usmjerene protiv studenata ili zaposlenih.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p>Komentar</p> <p>Pravni akti (Statut UDG-a, Statut fakulteta, Pravila studiranja na svim nivoima studija i odredbe Ugovora o studiranju, radu ili angažovanju), jasno definišu prava i odgovornosti Univerziteta, fakulteta, zaposlenih i studenata, kao i instance koje su nadležne za prijavljivanje ili procesuiranje odgovornosti onih koji ne poštuju ta prava ili odgovornosti. Na nivou Univerziteta postoje Etički kodeks i Etički odbor koji je nadležan za primjenu odredbi Etičkog kodeksa, kao i Plan integriteta.</p> <p>Prema izvještaju o samoevaluaciji studenata kroz proces direktne komunikacije imaju mogućnost da zakažu sastanak sa dekanom/menadžerom, a posredstvom dekana/menadžera i sa drugim stručnim službama gdje će biti adekvatno tretiran svaki studentski problem. Podrška studentima se realizuje kroz oblike kao što su akademska pomoć, psihološka podrška, savjetovanje studenata sa invaliditetom, savjetovanje o karijeri i slično.</p> <p>Svi studenti i zaposleni imaju ravnopravan tretman i apsolutnu slobodu djelovanja u okviru definisanih pravila, kao i podršku u implementaciji svih inicijativa usmjerenih na unapređenje nastavnog i istraživačkog procesa.</p> <p>Ne postoji diskriminacija lica sa invaliditetom, proklamuju se načela autonomije u nastavno-naučnom radu, kao i sloboda mišljenja i izražavanja kao pretpostavke akademskog razvoja.</p> <p>Na osnovu gornjeg se zaključuje da politika ustanove štiti od netolerantnosti i diskriminacije usmjerene protiv studenata ili zaposlenih.</p>		

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Politika podržava uključivanje spoljnih aktera u obezbjeđenje kvaliteta.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p>Komentar</p> <p>Kroz Novi okvir za obezbeđenje kvaliteta na Univerzitetu Donja Gorica, predviđeno je uključivanje spoljnih aktera u obezbeđenje kvaliteta. U okviru dokumentacije za periodične eksterne evaluacije Univerziteta, čiji sadržaj definiše Zakon o visokom obrazovanju, odgovarajući pravilnici i obrasci zahtjeva Savjeta za visoko obrazovanje i Ministarstva prosvjete, obezbeđuju sve relevantne podatke za proces eksterne evaluacije kroz informacioni sistem koji je podrška Novom okviru za obezbeđenje kvaliteta UDG.</p> <p>Statut Univerziteta Donja Gorica definisao je Savjet za razvoj UDG koji uključuje partnere iz biznis zajednice kao aktivne članove Saveta. Shodno članu 33. i 34. Statuta UDG u strukturi Savjeta za razvoj pored predstavnika svakog od fakulteta u sastavu UDG, predstavnika Skupštine osnivača UDG, Rektora učestvuju predstavnici studenata (predstavnik Studentskog biznis centra i predstavnik Studentskog parlamenta), predstavnik neakadenskog osoblja, ali i spoljni akteri – predstavnici biznis asocijacija (Privredne komore Crne Gore; Unije poslodavaca Crne Gore i Montenegro Biznis alijanse), potom predstavnik Centralne narodne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“, Cetinje, predstavnik Ministarstva prosvjete i nauke Crne Gore, predstavnik mjesne zajednice i osam predstavnika biznisa – privrednih društava. Nadležnosti Savjeta za razvoj direktno su i indirektno usmerene na obezbeđenje kvaliteta. Kao rezultat rada Savjeta za razvoj UDG-a inicirano je pokretanje mnogih studijskih programa na UDG-u, a predstavnici Savjeta za razvoj su bili koorganizatori i učesnici brojnih tribina i okruglih stolova.</p> <p>Takođe, na UDG postoji praksa da se u procesu uspostavljanja i institucionalizovanja procedura vezanih za primjenu evropskih i međunarodnih standarda u različitim oblastima nastave, istraživanja i povećanja kvaliteta svih dimenzija obrazovnog procesa angažuju strani eksperti.</p>		

Preporuke u vezi unapređenja standarda

1. Prilikom izrade izvještaja o samoevaluaciji (iako to nije strogo propisano pravilnikom) trebalo bi u narednom periodu neke kriterijume potkrijepiti statističkim podacima kao npr. procenat disertacija i teza za koje je otkriven plagijarizam, stepen zadovoljstva poslodavaca kvalitetom rada svršenih studenata i slično, kao i primjerima kao što je recimo primjer disertacije kod koje su otkriveni elementi plagijarizma ili primjer disciplinskog postupka zbog neetičkog ponašanja i slično.
2. Predlaže se da se razmotri mogućnost osnivanja Centra za kvalitet, kao jedinstvenog radnog tijela sa nadležnostima u provođenju politike osiguranja kvaliteta i realizacije mjera koje donesi Senat, a u skladu sa strateškim razvojnim dokumentom.
3. Kontinuiranim monitoringom obezbjeđivati izvođenje svih aktivnosti u skladu sa zadatim kriterijumima za standard 1.

STANDARD 2. IZRADA I ODOBRAVANJE PROGRAMA

Ustanove treba da imaju procese za izradu i odobravanje programa. Programi treba da budu izrađeni na takav način da ispunjavaju ciljeve koji se pred njih postavljaju, kao i predviđene ishode učenja. Kvalifikacije do kojih programi vode treba da budu jasno određene i predstavljene, i da se pozivaju na tačan nivo u okviru nacionalnog kvalifikacionog okvira za visoko obrazovanje, a samim tim i na Kvalifikacioni okvir u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Smjernice:

Studijski programi predstavljaju suštinu nastavne misije ustanova visokog obrazovanja. Kroz njih se studentima pružaju akademska znanja i vještine, kao i prenosive vještine koje mogu uticati na njihov lični razvoj i naići na primjenu u njihovim budućim karijerama.

Programi:

- sadrže opšte programske ciljeve usklađene sa institucionalnom strategijom i imaju jasno utvrđene planirane ishode učenja;
- izrađuju se u saradnji sa studentima i ostalim akterima;
- imaju koristi od spoljne ekspertize i referenci;
- odražavaju četiri svrhe visokog obrazovanja Savjeta Evrope (vidjeti Područje primjene i koncepti);
- izrađuju se tako da omogućavaju nesmetano napredovanje studenata kroz studije;
- definišu očekivano opterećenje studenata, npr. pomoću ECTS kredita;
- obuhvataju dobro strukturirane prilike za praksu gdje je to primjereno;
- podliježu procesu formalnog odobravanja u okviru ustanove.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Studijski program sadrži opšte programske ciljeve usklađene sa institucionalnom strategijom i ima jasno utvrđene planirane ishode učenja.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p><i>Izveštaj o samoevaluaciji sadrži istaknutu Misiju fakulteta i opšti cilj fakulteta u koji su inkorporirani ciljevi studijskih programa Primijenjena psihologija i Geodezija. Prema izvještaju o samoevaluaciji strateški cilj obrazovanja studenta na UDG je povećanje kvaliteta znanja i podizanje međunarodnog imidža. Ključni principi postizanja tog strateškog cilja su savremenost, praktičnost i fleksibilnost znanja, kao i interdisciplinarnost i individualizam.</i></p> <p><i>Opšti programski ciljevi su previše uopšteno postavljeni, a planirani ishodi učenja su naknadno dostavljeni na sugestiju članova komisije tako da su prihvaćeni kao dopuna dostavljenoj dokumentaciji, mada ih treba još preciznije definisati. Definisane ishode učenja potrebno je uvrstiti u info liste ECTS kataloga za studente. Navedene su mogućnosti za šta su sve studenti Primijenjene psihologije i Geodezije osposobljeni po završetku studija što je u izvjesnoj kontradiktornosti sa Nastavnim planom i programom studija, npr: zastupljenost psiholoških disciplina u Nastavnom planu Psihologije nije dominantna, te iste treba pojačati.</i></p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju

b. Studijski program se izrađuje u saradnji sa studentima i ostalim akterima.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p><i>Prema izvještaju o samoevaluaciji studijski programi fakulteta UDG nastali su kao direktna reakcija na tražnju sa tržišta od strane poslodavaca i rukovodioca vodećih crnogorskih firmi. U izvještaju je eksplicitno naveden doprinos studenata i njihova aktivnost u poboljšanju studijskih programa. Navedeno je da se svake godine revidiraju teme koje su obrađivane u toku semestra. Pohvalno je da se razgovara sa studentima, da se razmatraju i prihvataju njihove sugestije i primjedbe, naročito od „diplomiranih studenata“ u cilju poboljšanja kvaliteta studijskog programa.</i></p> <p><i>Fakultet primijenjenih nauka ima uspostavljene memorandume saradnje sa privrednim kompanijama, Kliničkim centrom CG i JU Kakaricka gora. Uspostavljena saradnja je od značaja za obavljanje studentske prakse pod mentorstvom eksperata iz tih subjekata.</i></p> <p><i>Iz navedenog se jasno vidi da se studijski program izrađuje u saradnji sa studenima i nekim važnim institucijama od značaja za obavljanje studentske prakse.</i></p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Studijski program ima koristi od spoljne ekspertize i referenci.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p><i>Izvještaj sadrži prikaz višedimenzionalne saradnje Fakulteta primijenjenih nauka sa privredom, te realizovanih brojnih međunarodnih projekata (TEMPUS, ERASMUS+, IPA), kao i nacionalnih projekata. Kao rezultat realizacije međunarodnih projekata uspostavljena je dobra saradnja sa partnerskim institucijama i kao rezultat te saradnje uključeni su predavači sa tih institucija u realizaciju obrazovnog procesa na fakultetu, a kao rezultat saradnje sa lokalnim institucijama obezbijeđen je boravak studenata u njima u procesu izvođenja prakse.</i></p> <p><i>Prema samoevaluacionom izvještaju na fakultetima UDG se posebna pažnja posvećuje saradnji sa biznis zajednicom. Na taj način studenti se kontinuirano informišu o najnovijim trendovima u oblastima za koje školuje kadrove, a nastavni proces se prilagođava istim. Takođe, studenti se preko međunarodnih projekata upoznaju sa najnovijim svjetskim trendovima u različitim oblastima nauke i prakse za koje se obrazuju. Na taj način studenti se, ne samo upoznaju sa vodećim trendovima u oblastima za koje se školuju, već im se pruža mogućnost saradnje sa kompanijama i institucijama iz zemalja regiona i drugih zemalja svijeta.</i></p> <p><i>Na osnovu izvještaja i ostvarene posjete instituciji zaključuje se da studijski programi imaju koristi od spoljne ekspertize.</i></p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Studijski program odražava četiri svrhe visokog obrazovanja Savjeta Evrope (vidjeti Područje primjene i koncepti).	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komenta</i></p> <p><i>Ustanova implementacijom sistema kvaliteta i inovativnim modelom studija obezbjeđuje uključivanje i pripremu studenata za aktivno građanstvo, uključivanje i pripremu za njihove buduće karijere (zapošljivost studenata), podršku ličnom razvoju studenata, stvaranje široke baze znanja, kao i stimulisanje</i></p>		

<p><i>istraživačkog rada i inovacija.</i></p> <p><i>Studijski programi ove ustanove uvažavaju svrhu i principe Standarda i smjernica za obezbjeđivanje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.</i></p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Studijski program izrađuje se tako da omogućava nesmetano napredovanje studenata kroz studije.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p><i>Na osnovu Izvještaja o samoevaluaciji može se utvrditi da nastavni planovi na studijskim programima Primijenjena psihologija i Geodezija su organizovani tako da se kreće od bazičnih predmeta, a kompleksnost gradiva se povećava kako se student kreće kroz semestre. Za sve studente kojima su potrebna dodatna pojašnjenja, organizuju se konsultacije i dopunska nastava. Studijski programi su koncipirani tako da u svakom semestru imaju po 5 predmeta (osim 2. Semestar Prim. psihologije).</i></p> <p><i>Može se zaključiti da studijski programi omogućavaju nesmetano napredovanje studenata kroz studije.</i></p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Studijski program definiše očekivano opterećenje studenata, npr. pomoću ECTS kredita.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p><i>Za studijske programe Primijenjena psihologija i Geodezija u info listama sadržane su jasne informacije o predmetu, fondu časova i ECTS kreditima koji odražavaju jasnu preraspodjelu vremena potrebnog za savladavanje predmeta (predavanje, vježbe, samostalno učenje i rad na pripremi kolokvijuma, izradi domaćih zadataka, projekata i sl.).</i></p> <p><i>Dostavljene info liste svakog predmeta na oba studijska programa koji su predmet reakreditacije nijesu sadržale definisane ishode učenja, ali po zahtjevu komisije dostavljeni su ishodi učenja i prilikom posjete dogovoreno je da će isti biti uvršteni u Info liste sa ECTS katalogima kako bi studenti imali predstavu o kompetencijama studenta po završetku datog predmeta. U listama je navedena ideja i cilj izučavanja predmeta, metode nastave, teme, literatura, način ocjenjivanja i opterećenje studenata izraženo brojem ECTS kredita.</i></p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
g. Studijski program obuhvata dobro strukturirane prilike za praksu gdje je to primjereno.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p><i>U izvještaju o samoevaluaciji navedeno je da shodno članu 81. stav 7, Zakona o visokom obrazovanju, praktična nastava iznosi najmanje 25% u odnosu na ukupnu opterećenost studenta po predmetima, odnosno godini, u zavisnosti od ishoda učenja za pojedini studijski program. U izvještaju je navedeno kako se praktična nastava realizuje na pojedinim studijskim programima. Nije navedeno za Primijenjenu psihologiju da li i kako studenti izvode praktičnu nastavu za rad u obrazovnim institucijama, savjetovaništima i zdravstvenim institucijama što je vrlo bitno za razvijanje praktičnih vještina za rad u istim. Nakon posjete instituciji definisana je izvodljivost praktične nastave na Primijenjenoj psihologiji. Za stručna</i></p>		

znanja u oblasti psihologije značajnija su psihološka znanja u radu sa ljudskim resursima (djecom, adolescentima, omladinom, starima ...) od praktičnih aktivnosti koja se razvijaju u sklopu naučno-istraživačkih projekata.

Konstatovano je da studijski programi Primijenjena psihologija i Geodezija sadrže praktičnu nastavu i zadovoljavaju traženi kriterijum.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
h. Studijski program podliježe procesu formalnog odobravanja u okviru ustanove.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Prema samoevaluacionom izvještaju, studijski programi i sadržaj Nastavnog plana i programa studija uređuje Nastavno naučno vijeće fakulteta. Nakon Odluke Nastavno naučnog Vijeća o osnivanju novih studijskih programa, Skupština osnivača UDG-a daje saglasnost na odluku NNV Fakulteta. Pored NNV Fakulteta i Skupštine osnivača, Savjet za razvoj je savjetodavno tijelo koje ima važnu ulogu u predlaganju uvođenja novih programa.

Postoji formalno pravna osnova ispunjenosti kriterijuma u pogledu osnivanja studijskog programa.

Zaključak je da studijski programi podliježu procesu formalnog odobravanja u okviru ustanove.

Preporuke u vezi unapređenja standarda

Neophodno je:

- Studijski program primijenjena psihologija upotpuniti stručnim psihološkim disciplinama.
- Uspostaviti saradnju sa obrazovnim institucijama.
- Intezivirati praksu na Studijskom programu primijenjene psihologije

STANDARD 3. UČENJE, NASTAVA I PROVJERA ZNANJA USMJERENI NA STUDENTA

Ustanove treba da osiguraju da se programi izvode na način kojim se studenti podstiču na preuzimanje aktivne uloge u kreiranju procesa učenja, te da provjera znanja studenata odražava takav pristup.

Smjernice:

Učenje i nastava usmjereni na studenta imaju važnu ulogu u stimulanju motivacije studenata, njihove samorefleksije i angažovanosti u procesu učenja. To podrazumijeva pažljivo razmatranje izrade i izvođenja studijskih programa i ocjenu ishoda.

Implementacija procesa učenja i nastave usmjerenih na studenta, uključuje:

- poštovanje i prilagođavanje različitostima studenata i njihovih potreba, omogućavajući fleksibilne putanje učenja;
- razmatranje i korišćenje različitih načina izvođenja nastave, gdje je prikladno;
- fleksibilno korišćenje raznih pedagoških metoda;
- redovno vrednovanje i prilagođavanje načina izvođenja nastave i pedagoških metoda;
- podsticanje osjećaja samostalnosti kod učenika, osiguravajući pri tom adekvatne smjernice i

<p>podršku od strane nastavnog osoblja;</p> <ul style="list-style-type: none"> • promovisanje uzajamnog poštovanja u odnosu između studenata i nastavnika; • odgovarajuće postupke za rješavanje po prigovorima studenata. <p>Imajući u vidu značaj provjere znanja za napredovanje studenata kroz studije i za njihove buduće karijere, u okviru procesa za obezbjeđenja kvaliteta za provjeru znanja vodi se računa o sljedećem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lica koja vrednuju studente su upoznata sa postojećim metodama testiranja i ispitivanja i pruža im se podrška za razvoj vlastitih vještina u toj oblasti; • kriterijum i metode za provjeru znanja, kao i kriterijum za ocjenjivanje, unaprijed se objavljuju; • provjera znanja omogućava studentima da pokažu u kojoj mjeri su planirani ishodi učenja postignuti. Studenti dobijaju povratne informacije koje su, ukoliko je to potrebno, povezane sa savjetima o procesu učenja; • gdje je to moguće, provjeru znanja vrši više od jednog ispitivača; • pravila o provjeri znanja u obzir uzimaju olakšavajuće okolnosti; • provjera znanja se dosljedno i pravedno primjenjuje na sve studente i sprovodi se u skladu sa navedenim procedurama; • postoji formalna procedura za žalbe studenata.
--

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Kod učenja i nastave poštuje se i prilagođava različitostima studenata i njihovim potrebama, omogućavajući fleksibilne putanje učenja.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p><i>Prema izveštaju o samoevaluaciji UDG veliku pažnju posvećuje individualizaciji nastave i individualnom praćenju svakog od studenata, uvažavajući njihove različitosti i potrebe. Ovaj odnos ogleda se kroz mentorsku nastavu i posvećenost akademskog i administrativnog osoblja svakom studentu individualno uz prepoznavanje i vrednovanje različitosti. Shodno navedenom, UDG poštuje i prilagođava se različitostima studenata i njihovih potreba. Učešćem UDG u projektu SINC@HE: "Podrška i inkluzija studenata sa invaliditetom u institucije visokog obrazovanja u Crnoj Gori" unapređen je kvalitet i značaj podrške i inkluzije studenata sa invaliditetom. Krajnji rezultat projekta je potpisani Sporazum o umrežavanju za podršku rešavanju kognitivnih, socijalnih i intrapersonalnih problema sa kojima se suočavaju studenti sa invaliditetom a koji uređuje pravne aspekte, strukturu i funkcionisanje Studentske savjetodavne kancelarije za podršku studentima sa invaliditetom. Ovim Sporazumom učenje i nastava su prilagođeni studentima sa invaliditetom uz prilagođavanje i upotrebu alternativnih rešenja koja obuhvataju: mogućnost upotrebe specijalne opreme i nastavnih sredstava; dostupnost prevoza; prilagođavanje nastavnog materijala, ispita, postupka ispitivanja i testova invaliditetu studenta, kao i pravnu i psihološku pomoć (savjetovaništa).</i></p> <p><i>Zaključak je da ustanova kod učenja i nastave poštuje različitost studenata i njihovih potreba, omogućavajući fleksibilne putanje učenja.</i></p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Kod učenja i nastave razmatraju se i koriste različiti načini izvođenja nastave, gdje je prikladno.	Ispunjeno	Potreban

<p><i>Komentar</i></p> <p><i>Ključni principi nastave i istraživanja na ustanovi su: liberalno-orjentisani nastavni programi; međunarodno relevantni nastavni programi; interdisciplinarna nastava u cilju povećanja inovativnosti i kreativnosti studenata (studije „Out of the box“); studiranje izvan UDG-a (na drugim Univerzitetima, kompanijama, nastava u prirodi. Bulevar znanja: Podgorica – Cetinje); ukidanje klasičnih predmeta i uvođenje studenata u oblasti nauke, u istraživanja radom na projektima; naglasak na procesima i procesnom razmišljanju; učešće u projektu „Ideje i karakter“. Ustanova koristi inovativne načine izvođenja nastave.</i></p> <p><i>UDG ima definisane različite načine izvođenja nastave, uključujući i online nastavu (u skladu sa aktuelnom epidemiološkom situacijom.</i></p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
Kod učenja i nastave fleksibilno se koriste razne pedagoške metode.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p><i>Osnovnim principima nastave i istraživanja na UDG (Almanah studija) svaki nastavnik/saradnik je u obavezi da evolutivno (postepeno) otklanja neke od mana i nedostataka studenata, a unapređuje njihove pozitivne osobine i talente. Na UDG se koriste razne pedagoške metode u cilju razvijanja kritičkog razmišljanja i logičkog zaključivanja kod studenata (konstruisano znanje; buđenje konvergentnog i divergentnog mišljenja; aktivno učenje; buđenje duhovnog, kulturnog, estetskog i emocionalnog kapitala među studentima; socijalni kapital; i slično). U ECTS katalozima dominiraju metode rada koje ne odražavaju ono što je izvještajem predstavljeno.</i></p> <p><i>Zaključak nakon posjete je da se u okviru ustanove kod učenja i nastave fleksibilno koriste razne i inovativne pedagoške metode.</i></p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Kod učenja i nastave redovno se vrednuju i prilagođavaju načini izvođenja nastave i pedagoške metode.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p><i>Vrednovanje i prilagođavanje načina izvođenja nastave i pedagoških metoda je propisano osnovnim principima nastave i istraživanja na UDG u okviru Almanaha studija pa se može zaključiti da je ovaj kriterijum Standarda 3 ispunjen potpunosti (Almanah final, Osnovne odrednice novog QA sistema - QA strategy, Izvjestaji sa odabranih UDG Okruglih stolova, Cetinjske rasprave izvjestaji, Ideje i karakter, Hronoloski prikaz okruglih stolova, Indikatori Almanaha i statistički indikatori, Zaključci i preporuke sa sastanka Kolegijuma za pracenje i unapredjenje nastave 17.10.2018.)</i></p> <p><i>Na studijskim programima redovno se realizuje anketiranje studenata, te samoevaluacija i evaluacija kompletnog nastavnog procesa.</i></p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Kod učenja i nastave podstiče se osjećaj samostalnosti kod učenika, osiguravajući pritom adekvatne smjernice i podršku od strane nastavnog osoblja.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p><i>U cilju podsticanja osećaja samostalnosti kod studenata, u okviru nastavnih aktivnosti se organizuju</i></p>		

seminarski radovi, eseji, različiti projekti, stručne rasprave, tribine, okrugli stolovi, konferencije, umjetničke izložbe, književne večeri, sportski i svi ostali događaji koji šire vidike i koji otvaraju nova vrata percepcije studentu. Pored navedenog, u svakom semestru se organizuje projekat "Ideje i karakter" koji je obavezan za sve studente. Princip organizacije ovog projekta jeste formiranje grupa studenata (grupe se formiraju principom slučajnog izbora, studenti nemaju pravo da kreiraju i odlučuju o članovima grupa) od najviše 6 članova različitih profila i interesovanja, a sa istog nivoa osnovnih studija, koji tokom čitavog semestra (koliko traje jedan ciklus projekta) rade na opštoj temi samostalno. Teme na koje studenti prave prezentacije se uvijek odnose na široka polja obrazovanja i oblasti: nauke, poezije i literature, umetnosti, do biznisa... Ukupan broj ciklusa je šest (6) – po jedan u svakom semestru Bachelor studija.

U cilju razvoja praktičnih vještina neophodnih za budući razvoj karijere studenata otvorene su nove laboratorije finansirane po osnovu međunarodnih projekata, međunarodnih fondova i sopstvenih sredstava UDG-a, a pored toga nastavljana je saradnja sa partnerskim institucijama sa ciljem da studenti budu uključeni i u rad drugih laboratorija. Tako na primer na Fakultetu za informacione sisteme i tehnologije, studenti imaju priliku da praktični dio nastave obavljaju u 3 laboratorije: CISCO Akademija i laboratorija za digitalnu forenziku, Apple laboratorija i Laboratorija za informacione tehnologije. Dekan Fakulteta ima pravo da studenta, koji ne ulaže trud u savladavanje gradiva i postiže loše rezultate, pozove na razgovor i utvrdi dodatne mjere i aktivnosti koje je student dužan da preduzme i obavi u cilju poboljšanja svog uspjeha.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Kod učenja i nastave promoviše se uzajamno poštovanje između učenika i nastavnika.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

Shodno Ugovoru o studiranju, obaveza nastavnika, saradnika, administrativnog i drugog osoblja je da se prema studentima ponaša shodno pravilima Fakulteta i režimu studija, na profesionalan i akademski način i da svojim ponašanjem i radom kod studenata podstiče razvoj takvih osobina. Sa druge strane, u svakom obliku komunikacije sa profesorima, saradnicima, studentima, posebno e-mail komunikaciji – moraju se poštovati elementarna pravila pristojnosti, kulturnog izražavanja i lijepog i prihvatljivog ponašanja.

Zaključak je da se u ustanovi promoviše uzajamno poštovanje. Uzajamno poštovanje je predviđeno kao podloga odnosa nastavnik student. To poštovanje je definisano i Ugovorom o studiranju kao i Etičkim kodeksom UDG-a.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Kod učenja i nastave postoje odgovarajući postupci za rješavanje po prigovorima studenata.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

U Izvještaju o samoevaluaciji sa kriterijumima navodi se da postoji Disciplinska komisija na nivou Univerziteta i fakulteta. Za pitanja koja se odnose na nastavni proces, kršenja pravila polaganja ispita i slično, odgovorna je Disciplinska komisija na nivou fakulteta. Za pitanja koja se tiču uništavanja imovine, narušavanja ugleda Fakulteta/Univerziteta, nedolično ponašanje prema nastavnom i administrativnom osoblju i slično, odgovorna je Disciplinska komisija Univerziteta.

Na nivou fakulteta, definisana su pravila polaganja ispita. Pravo pokretanja slučaja pred Disciplinskom komisijom imaju ne samo predavači, već i studenti. U toku disciplinskog postupka, postoji usmeno saslušanje, odnosno davanje izjava svih aktera koji su uključeni u postupak.

Na početku svakog semestra, predavači su u obavezi da na web stranu predmeta postavljaju osnovne

informacije o predmetu, a one uključuju: opis i cilj predmeta, literaturu, plan rada po sedmicama i način ocjenjivanja sa opisima svih aktivnosti. Ukoliko predmetni nastavnik ne poštuje pravila koja je sam definisao na početku semestra, student ima pravo da pokrene pitanje odgovornosti nastavnika ili saradnika kod nadležnog koordinatora nastave ili dekana.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
g. Lica koja vrednuju studente su upoznata sa postojećim metodama testiranja i ispitivanja i pruža im se podrška za razvoj vlastitih vještina u toj oblasti.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

Koncept Univerziteta zasniva se na kriterijumu da se uspeh profesora mjeri uspehom studenta nakon diplomiranja. Zato UDG puno ulaže u „edukaciju edukatora“, posebno kroz okrugle stolove posvećene pojedinačnim pitanjima iz nastave i istraživanja. (Izvjestaji sa odabranih UDG Okruglih stolova, Cetinjske rasprave izvjestaji, Ideje i karakter, Hronoloski prikaz okruglih stolova, Indikatori Almanaha i statistički indikatori, Zaključci i preporuke sa sastanka Kolegijuma za procenje i unapređenje nastave 17.10.2018.)

Pored redovnih diskusija i sastanaka sa manjim grupama profesora, saradnika i studenata UDG, priprema se i posebna literatura za čitanje i obrazovanje nastavnog kadra UDG, ali i posebni sastanci koji se tiču daljih aktivnosti unapređenja nastave u okviru posebnih fakultetskih jedinica na UDG-u. Takođe, u okviru implementacije Tempus projekta Devcore - Razvoj pristupa ishoda učenja – put ka boljoj uporedivosti, priznavanju i zapošljivosti, oko 50 saradnika i nastavnika UDG-a je prošlo treninge i radionice sa ciljem da se upoznaju sa pristupom koji je usmjeren na studenta i orijentisan na ishode učenja, kao i da se upute u način pisanja i korišćenja ishoda učenja.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
h. Kriterijum i metode za provjeru znanja, kao i kriterijum za ocjenjivanje, unaprijed se objavljuju.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

Na početku svakog semestra, predavači su u obavezi da na web strani predmeta postavljaju osnovne informacije o predmetu, a one uključuju: opis i cilj predmeta, literaturu, plan rada po sedmicama i način ocjenjivanja sa opisima svih aktivnosti.

Kriteriji i metode provjere znanja definirani su u informacionim listama, kao i u pravilima studiranja, te na taj način mogu studenti o njima biti unaprijed informisani.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
i. Provjera znanja omogućava studentima da pokažu u kojoj mjeri su planirani ishodi učenja postignuti. Studenti dobijaju povratne informacije, koje su, ukoliko je to potrebno, povezane sa savjetima o procesu učenja.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

Studenti nakon kolokvijuma/ispita imaju pravo da pogledaju rad. U toku gledanja radova, predmetni

predavači objašnjavaju studentima gdje su napravili greške i kako je trebalo da odgovore na pitanja. Takođe, daju im smjernice za dalje učenje i zakazuju konsultacije, ukoliko to procijene potrebnim. Takođe, svi studenti koji dobiju izuzetno nizak broj poena na kolokvijumu, pozivaju se na razgovor, kako bi bilo ispitano da li postoji neki problem koji ih sprječava da savladaju gradivo. Dakle, zaključak je da studenti na instituciji dobijaju povratne informacije i savjete na adekvatan način.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
j. Gdje je to moguće, provjeru znanja vrši više od jednog ispitivača.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

U Izvještaju o samoevaluaciji sa kriterijumima navodi se da na svim predmetima, pored profesora koji je nosilac predmeta, postoji makar jedan saradnik u nastavi. Na taj način, provjere znanja vrše barem dvije osobe, a na predmetima na kojima se studenti dijele u veći broj grupa, postoji i više predavača na predmetu. Takođe, u okviru pojedinih predmeta postoji modulska nastava, pa u okviru jednog predmeta postoji više profesora, koji su zaduženi za različite djelove predmeta. Dodatno, u okviru predmeta na kojima su angažovani predavači iz prakse, u ocjenjivanju pojedinih aktivnosti u okviru predmeta, učestvuju u ocjenjivanju pojedinih aktivnosti u okviru predmeta, učestvuju i oni.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
k. Pravila o provjeri znanja u obzir uzimaju olakšavajuće okolnosti.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

Postoji više situacija u kojima se prilikom provjere znaja uzimaju olakšavajuće okolnosti u obzir. Prvo, postoji Odluka o odlaganju ispita koja jasno predviđa situacije usljed kojih se studentu može organizovati naknadno polaganje ispita. Takođe, jasno su definisana pravila zamrzavanja godine, kako na početku studijske godine, tako i u toku njenog trajanja. Na kraju, studentima koji imaju posebne potrebe (disleksija, otežano pisanje, slabiji sluh itd) organizuju se uslovi za polaganje ispita koji su u skladu s njihovim potrebama. Na primjer, studenti s disleksijom ispit rade duže, studenti koji imaju problema s pisanjem polažu usmeno.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
l. Provjera znanja se dosljedno i pravedno primjenjuje na sve studente i sprovodi se u skladu sa navedenim procedurama.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

Pravila ocjenjivanja se objavljuju na početku semestra i ne mogu se mijenjati u toku trajanja istog. Na ispit mogu izaći samo studenti koji zadovolje procenat obaveznog prisustva nastavi (odluka koja je donijeta na Senatu i nalazi se u članu 6 Ugovora o studiranju, a to je da student da bi pristupio polaganju ispita mora imati ostvaren procenat prisustva časovima od najmanje 75%) i studenti koji su, shodno pravilima, oslobođeni prisustva nastavi (profesionalni sportisti i studenti u stalnom radnom odnosu). Spiskovi studenata koji imaju pravo izlaska na ispit se objavljuju na web strani predmeta prije termina ispita. U najkraćem, pravila su ista za sve studente, poznata su na početku semestra, i njihova primjena je transparentna.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
------------	---------------------	------------------------------

m. Postoji formalna procedura za žalbe studenata.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><u>Komentar</u></p> <p><i>Pravilnikom o disciplinskom postupku jasno je definisana procedura žalbe. Disciplinska komisija postoji na nivou Fakulteta i na nivou Univerziteta. Za pitanja koja se odnose na nastavni proces, kršenja pravila polaganja ispita i slično, odgovorna je Disciplinska komisija na nivou Fakulteta. Za pitanja koja se tiču uništavanja imovine, narušavanja ugleda Fakulteta/Univerziteta, nedolično ponašanje prema nastavnom i administrativnom osoblju i slično, odgovorna je Disciplinska komisija Univerziteta.</i></p> <p><i>Na nivou Fakulteta, pravila polaganja ispita su definisana kroz dokument. Pravo pokretanja slučaja pred Disciplinskom komisijom imaju ne samo predavači, već i studenti.</i></p> <p><i>U toku disciplinskog postupka, postoji usmeno saslušanje, odnosno davanje izjava svih aktera koji su uključeni u postupak.</i></p> <p><i>Na početku svakog semestra, predavači su u obavezi da na web stranu predmeta postave osnovne informacije o predmetu, a one uključuju: opis i cilj predmeta, literaturu, plan rada po sedmicama i način ocjenjivanja sa opisima svih aktivnosti. Ukoliko predmetni nastavnik ne poštuje pravila koja je sam definisao na početku semestra, student ima pravo da pokrene pitanje odgovornosti nastavnika ili saradnika kod nadležnog koordinadora nastave ili dekana.</i></p>		

Preporuka u vezi unapređenja standarda

- U ECTS katalozima osavremeniti i u praksi aktuelizovati savremenije metode učenja i nastave.

STANDARD 4. UPIS STUDENATA, NJIHOVO NAPREDOVANJE KROZ STUDIJE, PRIZNAVANJE I SERTIFIKACIJA

Ustanove treba na dosljedan način da primjenjuju prethodno definisane i objavljenje propise koji obuhvataju sve faze studiranja, odnosno upis studenata, njihovo napredovanje kroz studije, priznavanje i sertifikaciju.

Smjernice:

Obezbjeđivanje uslova i podrške koji su neophodni za napredovanje studenata kroz akademsku karijeru je u najboljem interesu svakog pojedinačnog studenta, programa, ustanove i sistema. Od ključnog je značaja da procedure upisa, priznavanja i završetka studija budu primjerene svrsi, naročito kada su studenti mobilni u okviru jednog ili više sistema visokog obrazovanja.

Važno je da se politike pristupa, procesi i kriterijum za upis sprovode dosljedno i na transparentan način, i da je obezbijeđeno upoznavanje studenata sa radom ustanove i uvođenje u program.

Ustanove treba da uspostave i procese i instrumente za prikupljanje, praćenje i reagovanje na informacije o napredovanju studenata kroz studije.

Pravično priznavanje visokoškolskih kvalifikacija, perioda studija i prethodnog učenja, uključujući priznavanje neformalnog i informalnog učenja, predstavljaju osnovne komponente za osiguravanje napredovanja studenata kroz studije, pri čemu se promoviše mobilnost. Odgovarajuće procedure za priznavanje, oslanjaju se na:

- usklađenosti institucionalne prakse priznavanja sa principima Lisabonske konvencije o priznavanju;
- saradnju sa drugim ustanovama, agencijama za obezbjeđenje kvaliteta i nacionalnim ENIC/NARIC centrom, u cilju osiguravanja dosljednog priznavanja u cijeloj zemlji.

Diplomiranje predstavlja kulminaciju perioda studiranja studenata. Studenti treba da dobiju dokumentaciju kojom se obrazlaže koje su kvalifikacije stekli, uključujući postignute ishode učenja i kontekst, nivo, sadržaj i status studija koje su pohađali i koje su uspješno završili.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Politike pristupa, procesi i kriterijum za upis sprovode se dosljedno i na transparentan način. Obezbijeđeno je upoznavanje studenata sa radom ustanove i uvođenje u program.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p><i>Politike pristupa, procesi i kriterijumi za upis definisani su Pravilnikom o uslovima, kriterijumima i postupku upisa u prvu godinu studija na osnovne studije Univerziteta Donja Gorica.</i></p> <p><i>Upis studenata u prvu godinu studija vrši se na osnovu javnog konkursa. Odluku o raspisivanju konkursa za upis na studijske programe donosi Senat UDG, pri čemu se broj studenata koji se upisuje na ustanove visokog obrazovanja u sastavu UDG-a, utvrđuje na osnovu predloga tih ustanova.</i></p> <p><i>Konkurs se objavljuje u dnevnom listu koji izlazi u Crnoj Gori, odnosno, po potrebi, u drugim sredstvima javnog informisanja u zemlji i inostranstvu i/ili na drugi odgovarajući način (objavljivanjem na internet stranici fakulteta u sastavu UDG, internet stranicama srodnih fakulteta iz inostranstva, internet stranicama</i></p>		

odgovarajućih srednjih škola u Crnoj Gori i inostranstvu), kao i na svaki drugi način koji je pogodan da se zainteresovani kandidati potpuno i blagovremeno informišu o uslovima i kriterijumima upisa. Konkurs se raspisuje za svaki upisni rok.

Pravo prijave na konkurs za upis imaju kandidati sa završenim srednjim obrazovanjem u četvorogodišnjem trajanju. Za upis na određeni studijski program posebnim aktom fakulteta u sastavu UDG mogu se propisati dodatni ispiti koji su kandidati dužni da polože u smislu dodatnih uslova za upis propisanih ovim pravilnikom. Dodatni ispiti mogu se propisati radi provjere individualnih znanja i sposobnosti za stvaralaštvo u oblasti umjetnosti ili drugih odgovarajućih oblasti.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Ustanova uspostavlja procese i instrumente za prikupljanje, praćenje i reagovanje na informacije o napredovanju studenata kroz studije.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

Uz pomoć savremenog informacionog sistema se prikupljaju i prate parametri koji daju odgovore na pitanja koja se odnose na progres studenata. Ovi parametri se analiziraju na sednicama NNV, koje se, na ovu temu, organizuju barem dva puta godišnje.

Posebno se analizira prolaznost studenata. Značajan input predstavljaju i studentske ankete koje se, po predmetima, rade na kraju svakog semestra.

Na Univerzitetu Donja Gorica se redovno održavaju sjednice, kolegijumi i okrugli stolovi sa ciljem da se omogućiti profesorima i saradnicima da pokažu šta rade, kako rade, koliko su skloni inovacijama, kreativni... i da se dobije ocjena posvećenosti unapređenju nastave i podizanju kvaliteta saznanja svakog studenta na UDG-u. Ideja održavanja navedenih događaja je da se poveća transparentnost rada na svim fakultetima na UDG i da se podstakne entuzijazam za inovacije na UDG na svim fakultetima i među svim studentima, saradnicima, nastavnicima i zaposlenima.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Institucionalna praksa priznavanja je u skladu sa principima Lisabonske konvencije o priznavanju.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

Zemlje potpisnice Lisabonske konvencije preko ENIC mreže sarađuju sa nacionalnim informacionim centrima drugih zemalja potpisnica, tako da im je omogućeno prikupljanje informacija korisnih za nacionalne informacione centre o aktivnostima koje su u vezi sa priznavanjem akademskih diploma i akademskom mobilnošću.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Saradnja sa drugim ustanovama, agencijama za obezbjeđenje kvaliteta i domaćim ENIC/NARIC centrom, u cilju osiguravanja dosljednog priznavanja u cijeloj zemlji.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

Univerzitet Donja Gorica ima saradnju i komunikaciju sa ENIC Centrom po pitanju priznavanja inostranih diploma u cilju nastavka studija na ustanovi, što je u nadležnosti Univerziteta. Komunikacija sa Centrom vezano za priznavanje diploma UDG u inostranstvu je kvalitetna i kontinuirana na šta ukazuje i broj

studentata UDG koji je nastavio studije u insotranstvu.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Po završetku programa, studenti dobijaju dokumentaciju kojom se obrazlaže koje su kvalifikacije stekli, uključujući postignute ishode učenja i kontekst, nivo, sadržaj i status studija koje su pohađali i koje su uspješno završili.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p><i>Univerzitet Donja Gorica vodi matičnu knjigu studenata, evidenciju o izdatim diplomama i dopunama diploma i evidenciju o ispitima, shodno Pravilniku o radu Studentske službe a sve u skladu sa članom 114 Zakona o visokom obrazovanju (Sl. list RCG, br 60/03, 45/10 i br. 44 od 21. oktobra 2014, 52/14- ispr., 47/2015, 40/2016, 42/2017, 71/2017 i 55/2018), odnosno u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i obliku diplome i dopune diplome (supplement), načinu vođenja matične knjige studenata, evidenciji i sadržaju javnih isprava koje izdaje univerzitet i ustanove visokog obrazovanja. Univerzitet Donja Gorica vodi matičnu knjigu, evidenciju o izdatim diplomama tj. diplomiranim studentima i evidenciju o ispitima i ispisanim studentima.</i></p> <p><i>Evidencija na Univerzitetu Donja Gorica se vodi posredstvom IT integrisanog informacionog sistema, gde postoji autorizovani unos podataka studenata i njihovih aktivnosti. Studenti posjeduju studentske panele preko kojih mogu vidjeti rezultate svih aktivnosti.</i></p> <p><i>Matična knjiga studenata sadrži sve informacije propisane Pravilnikom: naziv studijskog programa, naziv ustanove, evidencioni broj studenta, broj ugovora o studiranju, ime i prezime, pol, ime jednog roditelja, datum rođenja, mjesto rođenja, naziv opštine i naziv države, adresa studenta/prebivalište, boravište, broj lične karte i naziv organa koji je izdao i jedinstveni matični broj, naziv i sjedište srednje škole, diploma odnosno svjedočanstvo srednje škole, školska godina u kojoj je završeno obrazovanje, broj rješenja o ekvivalenciji diplome, odnosno svjedočanstva ili druge javne isprave, studijsku godinu i slično.</i></p> <p><i>Pored matične knjige studenata vodi se evidencija i o izdatim diplomama i dopunama diplome, uvjerenje o ispitima i Uvjerenje o završenim studijama. Koordinator studijske godine – sekretar je u obavezi da Studentskoj službi dostavi spisak diplomiranih studenata sa provjerenim brojem ECTS kredita, potpisan od strane Dekana prije izdavanja Uvjerenja ili Diplome.</i></p> <p><i>Studentska služba je u obavezi da izda traženo Uvjerenje potpisano od strane Dekana matičnog fakulteta do izdavanja Diplome 11.11 svake godine. Diplomom i dopunom diplome studenti dobijaju informacije o kvalifikacijama koje su stekli, nivo, sadržaj, status studija koje su pohađali. Odnosno, Dopuna diplome izdata od strane UDG, slijedi model koji su razvili Evropska komisija, Savjet Evrope i UNESCO/CEPES. Svrha ove Dopune je da se pruže informacije u cilju poboljšanja međunarodne transparentnosti i poštenog akademskog i stručnog priznavanja kvalifikacija (diploma, stepeni, sertifikati, itd). Dopuna diplome sačinjena je tako da pruži opis prirode, nivoa, konteksta, sadržaja i statusa programa studija koje je pojedinac na čije ime glasi Dopuna izučavao i uspješno završio. Dopuna diplome ne smije sadržati bilo kakva prosuđivanja, izjave o ekvivalenciji ili sugestije o priznavanju.</i></p>		

Preporuka u vezi unapređenja standarda

- Potrebno je kontinuirano poboljšavati mehanizme unutrašnje kontrole kvaliteta kako bi se obezbijedila prolaznost studenata po predmetima koja je u skladu sa stečenim kompetencijama.

STANDARD 5. NASTAVNO OSOBLJE

Ustanove treba da osiguraju kompetentnost svog nastavnog osoblja. Treba da primjenjuju pravične i transparentne procese prilikom zapošljavanja i razvoja zaposlenih.

Smjernice:

Uloga predavača je od ključnog značaja za stvaranje kvalitetnog iskustva studiranja i omogućavanja sticanja znanja, kompetencija i vještina. Sve raznovrsnija studentska populacija i veća usredsređenost na ishode učenja zahtijeva učenje i nastavu usmjerene na studenta, pa se time i uloga nastavnika mijenja (vidjeti Standard 1.3).

Ustanove visokog obrazovanja su najodgovornije za kvalitet svojih zaposlenih i pružanje odgovarajućeg okruženja za efikasno obavljanje posla.

Takvo okruženje:

- uspostavlja i pridržava se jasnih, transparentnih i pravičnih procesa za zapošljavanje i uslova zapošljavanja u okviru kojih se prepoznaje značaj podučavanja;
- nudi i promovira mogućnosti za profesionalni razvoj nastavnog osoblja;
- podstiče naučne aktivnosti radi jačanja veze između obrazovanja i istraživanja;
- podstiče inovacije u nastavnim metodama i korišćenje novih tehnologija.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a) Ustanova uspostavlja i pridržava se jasnih, transparentnih i pravičnih procesa za zapošljavanje i uslova zapošljavanja koji prepoznaju značaj podučavanja.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p><i>Proces zapošljavanja na UDG, a samim tim i na pojedinačnim fakultetima je transparentan. Proces zapošljavanja i angažovanja nastavnika propisan je Statutom Univerziteta, kao i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Zapošljavanje nastavnog kadra može biti putem konkursa, preporuke ili samoinicijativnog pristupa zainteresovanih kandidata. Na osnovu pristiglih prijavi kreira se baza zainteresovanih kandidata, koji se pozivaju kada se ukaže potreba za kadrom njihovih kvalifikacija.</i></p> <p><i>Prilikom procjene kreativnosti kao kriterijuma za izbor, uzima se u obzir naučna, istraživačka, pedagoška i stručna aktivnost kandidata u skladu sa Pravilnikom o opštim uslovima za izbor u akademska zvanja na Univerzitetu Donja Gorica, a u skladu sa Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja propisanih od strane Savjeta za visoko obrazovanje na sjednici održanoj 20. juna 2016. godine. Prilikom procjene pedagoške i stručne osposobljenosti kao kriterijum za izbor uzima se u obzir: širina znanja o oblasti u kojoj kandidat obavlja pedagoški rad; osposobljenost za savremenu organizaciju obrazovnog rada i uspješnost u realizaciji predavanja, vježbi, seminara, konsultacija i ispita.</i></p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju

b) Ustanova nudi i promovira mogućnosti za profesionalni razvoj nastavnog osoblja.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p><i>Prema samoevaluacionom izvještaju UDG/fakultet pružaju zaposlenima značajan broj prilika za stručno osposobljavanje i napredovanje. UDG odnosno fakulteti u njegovom sastavu učestvuju u velikom broju projekata koji pružaju prilike za studentske posjete i međunarodne razmjene. Nastavno osoblje aktivno učestvuje u projektima mobilnosti, bilateralne saradnje i umrežavanja.</i></p> <p><i>Nastavno osoblje posjeduje međunarodno prepoznatljivo profesionalno iskustvo, koje je sertifikovano od strane poznatih evropskih i svjetskih kompanija, kao što je CISCO (ukupno 3 sertifikovana predavača), dok je FIST akreditovana CISCO akademija.</i></p> <p><i>Prateći promjene globalnog tržišta, Univerzitet Donja Gorica ostvario je saradnju sa brojnim univerzitetima i kompanijama u Kini, kreirajući tako priliku za studente, profesore i saradnike da se dodatno usavršavaju u inostranstvu.</i></p> <p><i>Prema navedenom može se zaključiti da ustanova podržava profesionalni razvoj nastavnog osoblja.</i></p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c) Ustanova podstiče naučne aktivnosti radi jačanja veze između obrazovanja i istraživanja.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p><i>Aktivnosti istraživanja i projektnog djelovanja su regulisane Pravilnikom o naučnoistraživačkoj djelatnosti, gdje je jasno definisana organizacija naučnoistraživačke djelatnosti, ali i određena prava i obaveze svih zaposlenih na Univerzitetu Donja Gorica, rukovodilaca naučnoistraživačkih organizacija i rukovodilaca projekata u naučnoistraživačkoj djelatnosti. U skladu sa Statutom Univerziteta br.16/10, član 94. 95. i 96. naučni rad ostvaruje se na osnovnim, primijenjenim i razvojnim istraživanjima koja se obavljaju u cilju podizanja kvaliteta nastave, naučnog usavršavanja, razvijanja naučnog i nastavnog podmlatka, uvođenja studenata u naučni rad, kao i stvaranje materijalnih uslova za razvoj UDG, tj. Fakulteta u sastavu UDG.</i></p> <p><i>Univerzitet Donja Gorica je rangiran na Webometrics listi, što je zapažen uspjeh obzirom da je riječ o mladom univerzitetu koji postoji manje od 15 godina.</i></p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d) Ustanova podstiče inovacije u nastavnim metodama i korišćenje novih tehnologija.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p><i>Prema Izvještaju evropske komisije za institucionalnu evaluaciju, UDG je okarakterisan kao kao inovativan univerzitet u Crnoj Gori. Inovativni model studija je kompleksan model koji se na Univerzitetu Donja Gorica implementira posredstvom velikog broja pravila, mehanizama, pojedinačnih projekata, akcija, alata i sl. Otvaranje novih laboratorija na UDG je dio realizacije vizije i strategije unapređenja uslova, kvaliteta i načina studiranja na UDG koji omogućavaju punu zapošljivost i međunarodnu uporedivost. Na UDG su sve aktivnosti pokrivena putem IT opreme i IT integrisanog informacionog sistema, gdje postoji autorizovani unos podataka studenata i njihovih aktivnosti.</i></p>		

Preporuka u vezi unapređenja standarda

- Iako je formalno zadovoljen član 23 Zakona o visokom obrazovanju, u narednom periodu treba uložiti napor da se na svakom studijskom programu angažuje po bar 3 nastavnika koji su zaposleni sa punim radnim vremenom, a koji su izabrani po propisima Crne Gore. Naime, trenutno je na FPRN angažovano samo 5 takvih nastavnika, od kojih su 3 iz oblasti matematike, a 2 iz oblasti računarskih nauka. Nema ni jedan psiholog, niti geodeta koji su birani po propisima Crne Gore. Napominjemo da je na ovim studijskim programima angažovano nekoliko vrlo kvalitetnih profesora iz Beograda i Novog Sada.

STANDARD 6. RESURSI ZA UČENJE I PODRŠKA STUDENTIMA

Ustanove treba da na odgovarajući način finansiraju aktivnosti učenja i nastave i da obezbijede adekvatne i lako dostupne resurse za učenje, kao i podršku studentima.

Smjernice:

U cilju pružanja optimalnog iskustva studiranja, ustanove obezbjeđuju niz resursa radi pružanja podrške u učenju. Ovi resursi su različiti, od fizičkih resursa, poput biblioteka, sredstava za učenje i informatičke infrastrukture, do ljudske podrške u vidu mentora i drugih savjetnika. Uloga službi za pružanje podrške od naročitog je značaja kod omogućavanja mobilnosti studenata u okviru jednog ili više sistema visokog obrazovanja.

Potrebe raznovrsne studentske populacije (kao što su zreli, vanredni, zaposleni i studenti iz inostranstva, kao i studenti sa invaliditetom), te prelazak na učenje usmjereno na studenta i fleksibilne modele učenja i nastave, uzimaju se u obzir prilikom raspodjele, planiranja i obezbjeđivanja resursa za učenje i pružanje podrške studentima.

Aktivnosti i sredstva za pružanje podrške mogu se organizovati na različite načine, u zavisnosti od konteksta ustanove. Međutim, kroz unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta osigurava se da svi resursi budu primjereni svrsi, dostupni, te da studenti budu informisani o servisima koji su im na raspolaganju.

Uloga pomoćnog i administrativnog osoblja je izuzetno važna za pružanje usluga podrške, zbog čega treba da bude kvalifikovano i da ima mogućnosti za razvoj svojih kompetencija.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Ustanova obezbjeđuje niz resursa radi pružanja podrške u učenju.	Ispunjeno	Potreban

Komentar:

Kako bi se obezbijedila prikladna podrška u učenju i svakodnevnim obavezama studenata, Fakultet obezbjeđuje niz fizičkih (prostorni kapacitet od 17000 m² dostupan 24 sata dnevno uz validne ID kartice, biblioteka, računari, laboratorije), ali i nematerijalnih resursa (podrška pri istraživačkim aktivnostima od strane profesora i rukovodilaca, njegovanje mentorskog pristupa, postojanje strategije za indentifikovanje talenata, jasno definisana komunikacija između profesora i studenata kroz obavezu odgovaranja na mailove i organizovanje konsultacija, podrška tehničke službe).

Dakle, UDG obezbjeđuje niz resursa radi pružanja podršku učenju.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Ustanova uzima u obzir potrebe raznovrsne studentske populacije, te prelazak na učenje usmjereno na studenta i fleksibilne modele učenja i nastave, prilikom raspodjele, planiranja i obezbjeđivanja resursa za učenje i pružanje podrške studentima.	Ispunjeno	Potreban
<p>Komentar:</p> <p>Sistem usmjeren na potrebe studenata ogleda se kroz individualni pristup svakom pojedincu kroz mentorsku nastavu, posebnim razgovorima sa studentima koji ne postižu zadovoljavajuće rezultate, kao i praćenjem talenata od strane dekana, drugih rukovodioca i profesora. Još jedan od dokaza da Fakultet ima kapacitet za individualni pristup svakom studentu je i ukupan broj studenata po jednom nastavniku (16), na nivou cjelokupnog Univerziteta.</p> <p>Kako bi se studenti osposobili za konstantno promjenljivo tržište rada, Fakultet pruža podršku Studentskom biznis centru, podstiče liderstvo i razvoj komunikativnih vještina kroz projekat Ideje i karakter i radi na kontinuiranom unaprjeđenju nastave kroz redovne sjednice koje se fokusiraju na usvajanje rješenja za praktične probleme sa kojima sa suočavaju predavači.</p> <p>Kroz posjetu ustanovi, ali i dodatnu dokumentaciju koja je dostavljena na zahtjev članova komisije, utvrđeno je da Univerzitet uzima u obzir sve potrebe raznovrsne studentske populacije. Na primjer, učešćem Univerziteta Donja Gorica u projektu SINC@HE: "Podrška i inkluzija studenata sa invaliditetom u institucije visokog obrazovanja u Crnoj Gori" unaprijeđen je kvalitet i značaj podrške i inkluzije studenata sa invaliditetom. Tokom realizacije projekta urađena je komparativna analiza praksi i politika na nivou Crne Gore i EU, zatim analiza i razvoj regulativa u kontekstu podrške studentima sa invaliditetom, definisani su servisi podrške za studente sa invaliditetom i osnovana je Studentska savjetodavna kancelarija za podršku studentima sa invaliditetom pri Udruženju mladih sa hendikepom Crne Gore, obezbijedena je tehnička podrška u smislu hardvera i softvera ali i podrška u smislu ljudskih resursa, kako bi se na kvalitetan način doprinijelo procesu inkluzije studenata sa invaliditetom.</p> <p>Dodatno, na UDG-u postoji jasna strategija podrške studentima. Raznovrsne studentske populacije (talentovani student, inostrani studenti, student sa invaliditetom) se prate od strane rukovodioca studija, koordinatora, podržavaju i imenuju u istraživačkim aktivnostima. Npr. postoji obaveza uključivanja studenata u istraživačke projekte od strane profesora i rukovodioca u cilju podrške njihovog kontinuiranog obrazovanja.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Kroz unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta osigurava se da svi resursi budu primjereni svrsi, dostupni, te da studenti budu informisani o uslugama koje su im na raspolaganju.	Ispunjeno	Potreban
<p>Komentar:</p> <p>Svi dostupni, gore opisani resursi (standard 6a), za svrhu imaju poboljšavanje kvaliteta nastave i procesa učenja. Sve informacije o dostupnim resursima, studenti mogu pronaći u Ugovoru o studiranju koji potpisuju prilikom upisa, kao i u Agendi orijentacije s kojom se studenti upoznaju na početku studija.</p> <p>Analizom samoevaluacionih izvještaja i prilikom posjete instituciji Komisija je zaključila da UDG, a samim</p>		

tim i pripadajući fakulteti koji su predmet reakreditacije, kroz unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta osigurava da svi resursi budu primjereni svrsi, dostupni, te da studenti budu informisani o uslugama koje su im na raspolaganju.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Administrativno osoblje i osoblje za pružanje usluga podrške je kvalifikovano i ima mogućnosti za razvoj svojih kompetencija.	Ispunjeno	Potreban

Komentar:

Administrativno osoblje, kao i osoblje za pružanje usluga je kvalifikovano i ima mogućnost za konstantan razvoj svojih kompetencija kroz učešće u raznim aktivnostima poput studijskih posjeta, konferencija i seminara, mahom u inostranstvu. Administrativno osoblje ima mogućnost da prisustvuje i raznim predavanjima koja se organizuju u sklopu Univerziteta, sa ciljem razvoja kompetencija, multikulturalnosti i razmjene iskustava sa kolegama iz inostranstva.

Preporuka u vezi unapređenja standarda:

Zaključak Komisije je da je na UDG/FPRN administrativno osoblje i osoblje za pružanje usluga podrške kvalifikovano i ima mogućnosti za razvoj svojih kompetencija. Komisija smatra da je na polju ovog standarda, potrebno nastaviti progres u istom smjeru kao do sada.

STANDARD 7. UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA

Ustanove treba da osiguraju prikupljanje, analiziranje i korišćenje relevantnih informacija, u cilju efikasnog upravljanja programima i drugim aktivnostima.

Smjernice:

Pouzdana podaci su ključni za donošenje utemeljenih odluka da bi se znalo šta dobro funkcioniše a šta zahtijeva dodatnu pažnju. Efikasni procesi za prikupljanje i analizu informacija o studijskim programima i druge aktivnosti doprinose sistemu unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta.

Koje informacije se prikupljaju u određenoj mjeri zavisi od vrste i misije ustanove. Sljedeći podaci su od značaja:

- ključni indikatori uspješnosti;
- profil studentske populacije;
- napredovanje studenata kroz studije, stopa uspješnosti i napuštanja studija;
- zadovoljstvo studenata studijskim programima;
- dostupni resursi za učenje i podršku studentima;
- karijerne putanje svršenih studenata.

Mogu se koristiti različite metode prikupljanja informacija. Važno je da su studenti i zaposleni uključeni u pružanje i analizu informacija i u planiranje naknadnih aktivnosti.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a) Ustanova obezbjeđuje informacije o ključnim indikatorima uspješnosti.	Ispunjeno	Potreban

Komentar:

U cilju kontinuiranog praćenja svih procesa koji se odvijaju na Univerzitetu Donja Gorica, bilježe se i evidentiraju određena kvantitativna i kvalitativna obilježja tih procesa, kroz novi okvir i novi sistem za obezbjeđivanje kvaliteta. Na bazi tih obilježja, vrši se obračun pojedinačnih indikatora uspješnosti. Univerzitet definiše dvije vrste indikatora:

- Indikatore Almanaha, koji predstavljaju operacionalizaciju ideje i filozofije Almanaha studija na UDG. Njima se kvantifikuje značaj određenih razvojnih procesa u sveukupnom razvoju Univerziteta i pojedinih dimenzija svakog od tih razvojnih procesa. Kvantifikovanje učinaka i praćenje indikatora će omogućiti da rukovodioci prate razvojne procese na UDG-u i donose odgovarajuće odluke ka ostvarivanju vizije razvoja.
- Kvantitativne statističke indikatore, koji su potrebni za potrebe efikasnijeg upravljanja institucijom, a istovremeno služe za potrebe periodičnih eksternih evaluacija u skladu sa Evropskim standardima obezbjeđenja kvaliteta.

Dodatno, Univerzitet prilaže tabelarni prikaz indikatora o kvalitetu nastave i pružanja podrške studentima: dostupnost resursa u vidu fizičkog prostora Univerziteta po studentu, broj zaposlenih po studentu, broj studenata koji postižu zapažene rezultate u vidu učenja stranih jezika, učestvovanju u programima međunarodnih razmjena i pronalaska stručne prakse.

Analizom smoevaluacionih izvještaja i prilikom posjete ustanovi utvrđeno je da novi sistem za obezbjeđenje kvaliteta na UDG-u (QAF@UDG) odnosno informacioni sistem koji je razvijen kao podrška novom QA sistemu, omogućava jednostavno generisanje podataka i indikatora koji su potrebni za periodične evaluacije Univerziteta, a čiji sadržaj direktno definiše nacionalni regulatorni i institucionalni

okvir u oblasti visokog obrazovanja, odnosno Zakon o visokom obrazovanju i relevantni pravilnici i obrasci zahtjeva Savjeta za visoko obrazovanje i Ministarstva prosvjete.

Dakle, UDG zajedno sa pripadajućom fakultetskom jedinicom obezbjeđuje informacije o ključnim indikatorima uspješnosti.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b) Ustanova obezbjeđuje informacije o profilu studentske populacije.	Ispunjeno	Potreban
<p>Komentar:</p> <p>Brojni podaci o profilu studentske populacije prikupljaju se kroz informacioni sistem Univerziteta, koji je razvijen kao podrška novom QA sistemu, a omogućava jednostavno generisanje podataka i indikatora koji su potrebni za periodične evaluacije Univerziteta, te se daju na uvid relevantnim institucijama poput Monstata i Zavoda za zapošljavanje. Prilikom dijeljenja informacija o studentima, vodi se računa o zaštiti ličnih podataka, te se isti prosljeđuju depersonalizovani. Obaveza davanja podataka temelji se na članu 29. Zakona o statistici i statističkom sistemu „Sl. list CG“ br. 18/12 od 30.03.2012. godine.</p> <p>Neke od informacije koje se prate kroz sistem su: pol, mjesto prebivališta, uspjeh u srednjoj školi, uspjeh u toku studija i ostale informacije iz kojih se može izvesti relevantna statistika. Jedan od output-a iz QAF informacionog sistema, priložen je komisiji, po dodatnom zahtjevu.</p> <p>Na osnovu analize samoevaluacionih izvještaja i posjete ustanovi Komisija zaključuje da UDG zajedno sa pripadajućim fakultetima koji su predmet reakreditacije, obezbjeđuje informacije o profilu studentske populacije te da je kriterijum 7.b ispunjen.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c) Ustanova obezbjeđuje informacije o napredovanju studenata kroz studije, stopi uspješnosti i napuštanja studija.	Ispunjeno	Potreban
<p>Komentar:</p> <p>Uspjeh studenata se detaljno prati statistički, kroz informacioni sistem Univerziteta, kao i kroz razgovore sa studentima. Posebno je naglašeno da studenti prilikom napuštanja studija moraju obaviti razgovor sa dekanom Fakulteta, kako bi detaljnije obrazložili razloge napuštanja. Uspjeh studenata se detaljno prati statistički. Kada je primijećeno da se ispisuje veći broj studenata od onog koji je prihvatljiv vođama ideje UDG, uveden je razgovor sa dekanom kao dio procedure ispisa na svim fakultetima. Uvođenje razgovora je dovelo do smanjenja broja studenata koji se ispisuju. Svi vidovi prikupljanja, držanja, obrade, objavljivanja i korišćenja podataka sprovode se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti. Pored stope napuštanja studija, prate se i drugi parametri.</p> <p>Na osnovu analize samoevaluacionih izvještaja i posjete ustanovi, kao i dodatno dostavljene dokumentacije, Komisija konstatuje da UDG zajedno sa pripadajućim fakultetima koji su predmet reakreditacije, obezbjeđuje informacije o napredovanju studenata kroz studije, stopi uspješnosti i napuštanja studija.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d) Ustanova obezbjeđuje informacije o zadovoljstvu studenata studijskim programima.	Ispunjeno	Potreban

Komentar:

Informacije o zadovoljstvu studenata studijskim programima obezbjeđuju se anketama, koje studenti ispunjavaju na kraju svakog semestra, pojedinačno za svaki predmet. Na taj način prikupljaju se informacije o tome koliko je student zadovoljan materijom, predavačima i obezbijeđenom literaturom, a rezultati su analizirani od strane dekana i Nastavničkog Naučnog Vijeća. Osim ovih anketa koje se popunjavaju kontinuirano u toku školovanja, anketiranje se sprovodi i nakon završetka studija. Sve sprovedene ankete su anonimne, te stoga studenti tvrde da imaju svu slobodu pri ispunjavanju istih. Svoje mišljenje kroz ankete daju nepristrasno i objektivno.

Analizirajući samoevaluacione izvještaje a i na osnovu razgovora pri posjeti može se zaključiti da sve fakultetske organizacione jedinice UDG-a periodično obezbjeđuju informacije o zadovoljstvu studenata studijskim programima.

Komisija je mišljenja da se na UDG, tj. na svim pripadajućim fakultetskim ustanovama koje su predmet reakreditacije, obezbjeđuju informacije o zadovoljstvu studenata studijskim programima.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Ustanova obezbjeđuje informacije o dostupnim resursima za učenje i podršku studentima.	Ispunjeno	Potreban

Komentar:

Sve informacije o dostupnim resursima, kao što je navedeno kroz standard 6c, studenti mogu pronaći u Ugovoru o studiranju koji potpisuju prilikom upisa, kao i u Agendi orijentacije s kojom se studenti upoznaju na početku studija. Informacije su dostupne i u elektronskoj formi, na sajtu Fakulteta, kao i društvenim mrežama Fakulteta.

Uvidom u samoevaluacione izvještaje i na osnovu razgovora prilikom posjete, Komisija konstatuje da UDG/FPRN, obezbjeđuje informacije o dostupnim resursima za učenje i podršku studentima.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Ustanova obezbjeđuje informacije o karijernim putanjama svršenih studenata.	Ispunjeno	Potreban

Komentar:

Prikupljanje podataka o karijernim putevima svršenih studenata vrši se u okviru mail komunikacije, drugim vidovima Internet komunikacije i telefonskih razgovora, svakih 3 godine. Rezultati ankete iz 2016. godine pokazuju da je 88% svršenih studenata Univerziteta u radnom odnosu, njih 5% je nezaposleno, dok je 7% studenata obrazovanje nastavilo na fakultetima u inostranstvu. Takođe, dostavljeni su rezultati ankete kada je u pitanju sam Studijski program Geodezija.

Ustanova obezbjeđuje informacije o karijernim putanjama svršenih studenata. Kad je u pitanju anketiranje svršenih studenata, za njegovu realizaciju je zadužena Studentska služba UDG-a sa koordinatorkama odgovarajućih studentskih programa.

Preporuke u vezi unaprjeđenja standarda:

Komisija smatra da je na polju ovog standarda, potrebno nastaviti progres u istom smjeru kao do sada.

STANDARD 8. INFORMISANJE JAVNOSTI

Ustanove treba da objavljuju informacije o svojim aktivnostima i programima koje realizuju, koje su jasne, tačne, objektivne, aktuelne i lako dostupne.

Smjernice:

Informacije o aktivnostima ustanove korisne su za buduće i sadašnje studente, kao i za svršene studente, druge zainteresovane strane i javnost.

Stoga, ustanove pružaju informacije o svojim aktivnostima, kao i programima koje nude i kriterijumima za upis, planiranim ishodima učenja tih programa, kvalifikacijama koje dodjeljuju, procedurama za izvođenje nastave, učenje i provjeru znanja koja se koriste, stopama prolaznosti i prilikama za učenje koje su na raspolaganju njihovim studentima, kao i informacije o zapošljavanju svršenih studenata.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Ustanova pruža informacije o svojim aktivnostima i programima koje nudi, kao i kriterijumima za upis, planiranim ishodima učenja tih programa, kvalifikacijama koje dodjeljuju, procedurama za izvođenje nastave učenja i provjeru znanja koja se koriste, stopama prolaznosti i prilikama za učenje koje su na raspolaganju njihovim studentima, kao i informacije o zapošljavanju diplomaca.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p>Komentar:</p> <p>Uvidom u sajt https://fprn.udg.edu.me/, zaključeno je da Fakultet pruža informacije o svojim aktivnostima, planiranim ishodima učenja, procedurama u vezi s nastavom i provjerom znanja, predmetima i predavačima, konkursima, tribinama, zapošljavanju diplomaca, kao i sve ostale informacije od značaja a objavljuje ih resorno Ministarstvo, Vlada, drugi univerziteti. Takođe, informisanje o svim aktivnostima Univerziteta moguće je i kroz studentski časopis INSIDE, koji je dostupan i u elektronskoj formi.</p> <p>Aktivnosti ustanove ispraćene su i kroz saradnju sa medijima, ali i aktivnošću na društvenim mrežama: Twitter, Facebook, Instagram, LinkedIn.</p> <p>UDG/FPRN javno objavljuju sveobuhvatne, aktuelne i informacije o svojim aktivnostima i programima koje realizuju, kao što su – kriterijumi za upis, planirani ishodi učenja tih programa, kvalifikacije koje dodjeljuju, procedure za izvođenje nastave, kao i informacije o zapošljavanju svršenih studenata.</p>		

Preporuka u vezi unapređenja standarda:

Komisija smatra da je na polju ovog standarda, potrebno nastaviti progres u istom smjeru kao do sada.

STANDARD 9. KONTINUIRANO PRAĆENJE I PERIODIČNO REVIDIRANJE PROGRAMA

Ustanove treba da prate i periodično revidiraju svoje programe kako bi osigurale postizanje ciljeva koji su pred njih postavljeni i odgovorile na potrebe studenata i društva. Revidiranje treba da bude usmjereno na kontinuirano poboljšanje programa. O aktivnostima koje se planiraju ili preduzimaju kao rezultat tih aktivnosti, potrebno je obavijestiti sve aktere na koje se one odnose.

Smjernice:

Cilj redovnog praćenja, provjere i revidiranja studijskih programa je da se osigura njihova adekvatna realizacija i da se stvori efikasno okruženje za učenje i podršku studentima.

Time je obuhvaćena evaluacija:

- sadržaja programa u svjetlu najnovijih istraživanja u datoj disciplini, čime se osigurava savremenost programa;
- promjenjivih potreba društva;
- opterećenja studenata, njihovog napredovanja kroz studije i završetak studija;
- efikasnosti procedura za provjeru znanja studenata;
- studentskih očekivanja, potreba i zadovoljstva programom;
- okruženja za učenje i službi za pružanje podrške, te njihove primjerenosti svrsi programa.

Programi se redovno pregledaju i revidiraju, u šta su uključeni studenti i druge zainteresovane strane. Prikupljene informacije se analiziraju, a program se prilagođava kako bi se osigurala njegova savremenost. Objavljuju se revidirane specifikacije programa.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju sadržaj programa u svjetlu najnovijih istraživanja u datoj disciplini, čime se osigurava savremenost programa.	Ispunjeno	Potreban
Komentar		
Svi studijski programi i sadržaj nastavnih programa pojedinih disciplina se kontinuirano prate i unapređuju, što je definisano u okviru posebnog poglavlja Novog okvira za obezbjeđenje kvaliteta (vidjeti Prilog 1.a.3). Nastavne aktivnosti se prate i unaprjeđuju kroz redovne sjednice Naučno-nastavničkog vijeća, koje se organizuju na početku svakog semestra. Dužnost nastavnika i saradnika u nastavi je da za sjednicu pripreme dokument koji sadrži osnovne informacije o predmetu ali i planove za inovacije. Cilj rasprave na sednici je da se svi nastavnici i saradnici upoznaju sa planiranim aktivnostima, da se usklade nastavni programi u pogledu izbjegavanja preklapanja sadržaja i tema koje se obrađuju u okviru pojedinih disciplina		

i kroz diskusiju i raspravu iskristališu preporuke za dodatno unaprjeđenje nastave Takođe, diskusija na sjednicama omogućava da se nastava unaprijedi u pogledu praćenja aktuelnih trendova u okviru pojedinih disciplina, ali i kroz uvođenje novih elemenata prevaziđu eventualni problemi u nastavi koji su identifikovani u toku prethodnih studijskih godina. Rezultati postignuti u toku semestra evaluiraju se kroz dodatnu sjednicu Naučno-nastavničkog vijeća, posvećenoj analizi rezultata. Predmet rasprave su efekti koji su nastali kao rezultat primene inovacija u nastavi u toku prethodnog semestra.

Sadržaj programa u svjetlu najnovijih istraživanja u datoj disciplini treba pratiti i revidirati i na osnovu uporedne prakse sa evropskim obrazovnim prostorom.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju promjenjive potrebe društva.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

Kao što je pomenuto u Standardu 9a, svi studijski programi i sadržaj nastavnih programa pojedinih disciplina se kontinuirano prate i unapređuju, što je definisano u u okviru posebnog poglavlja Novog okvira za obezbjeđenje kvaliteta, a o čemu se raspravlja na sjednicama Naučno-nastavničkog vijeća. Poseban fokus sjednica na kojima se zasniva planirano uvođenje promjena i inovacija u strukturu nastavnih aktivnosti uključuje osluškivanje potreba sa tržišta i identifikovane trendove iz aktuelne društvene realnosti. Sjednice Naučno-nastavničkog vijeća, kako je navedeno u Samoevaluaciji FU podrazumeva obavezu svakog nastavnika i saradnika zaduženog za realizaciju nastave, da pripremi dokument koji sadrži osnovne informacije o predmetu, načinu organizacije nastave, inovacijama koje se planiraju uvesti i jasnom argumentacijom obrazložiti zašto se te inovacije uvode.

Potrebe crnogorskog društva su trenutno usmjerena na članstvo u EU pa u tom smislu treba pomenuti Školu prava EU, kao doktorske studije, smjer Evropsko pravo, koje su organizovane od strane FPN UDG.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju opterećenje studenata, njihovo napredovanje kroz studije i završetak studija.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Gore pomenute sjednice Naučno-nastavničkog vijeća koje se organizuju na kraju svakog semestra, a na kojima se analiziraju rezultati nastave u toku prethodnog semestra, baziraju se na podacima koji se koriste i kao indikatori uspjehnosti, a odnose se na opterećenje studenata, prolaznost na pojedinim disciplinama, ukupnu prolaznost i uspjehnost studenata u odgovarajućem semestru, uspjeh diplomiranih studenata i sl., što se crpi iz Informacionog sistema Univerziteta. Na osnovu datih podataka iz Informacionog sistema, koji su i sastavni dio indikatora koji čine informacionu osnovu novog Sistema za obezbjeđenje kvaliteta, analizira se prolaznost na pojedinim disciplinama, kao i efekti praktičnog dijela nastave, te se eventualno utvrđuju predlozi za njeno unaprjeđenje. Ukoliko se identifikuju problemi, raspravlja se o uzrocima i pokušavaju naći načini da se problem prevaziđe. Na ovim sjednicama se raspravlja i o efektima praktičnog dijela nastave, koji shodno članu 81. Zakona o visokom obrazovanju čini 25% kreditnog opterećenja, i eventualno utvrđuju prijedlozi za njeno unaprjeđenje.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
------------	---------------------	------------------------------

d. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju efikasnost procedura za provjeru znanja studenata.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p>Komentar</p> <p>Efikasnost procedura za provjeru znanja studenta prati se i evaluira kroz studentske ankete koje se ispunjavaju na kraju svakog semestra (u okviru dijela koji se odnosi na Ocjenu predmeta u cjelini). O rezultatim anketa diskutuje se na sjednicama Naučno-nastavničkog vijeća koje se održavaju na kraju semestra.</p> <p>Takođe, u cilju što efikasnijih procedura provjere znanja, na početku studijske godine javno se objavljuje raspored nastave, raspored polaganja kolokvijuma i završnih ispita, neradni dani tokom semestra, pri čemu se svi rasporedi i rokovi poštuju, a javno su dostupni studentima radi planiranja aktivnosti i obaveza. Na početku semestra studentima su dostupne i sve relevantne informacije o predmetu, pravilima koja se moraju poštovati, načinu formiranja ocjene, a iste se ne smiju mijenjati u toku semestra od strane predmetnog nastavnika. Ukoliko predmetni nastavnik ne poštuje pravila koja je sam definisao na početku semestra, student ima pravo da pokrene pitanje odgovornosti nastavnika ili saradnika kod nadležnog koordinatora nastave ili dekana.</p> <p>Ukoliko rezultati ankete o studentskoj evaluaciji predmeta ukažu na neefikasnost procedura za provjeru znanja studenata na nivou pojedine discipline o tome se raspravlja na navedenoj sjednici Naučno-nastavničkog vijeća, i donose se odgovarajuće odluke u pogledu prevazilaženja identifikovanih problema.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju studentska očekivanja, potrebe i zadovoljstva programom.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p>Komentar</p> <p>Anketa o studentskoj evaluaciji predmeta koja se realizuje kroz QAF informacijski sistem za obezbjeđenje kvaliteta na kraju svakog semestra, uključuje otvoreni dio u kome student ima pravo da slobodno iznese svoja zapažanja u pogledu očekivanja, potreba i zadovoljstva programom. Primjedbe, ocjene i zapažanja studenata se detaljno analiziraju od strane dekana i prodekana za nastavu i predmet su rasprave na sjednici Naučno-nastavničkog vijeća, a preko Rektorskog kolegijuma mogu da budu kandidovana za raspravu na Okruglim stolovima. Predstavnici studenata koji su članovi Naučno-nastavničkog vijeća imaju pravo da daju svoje viđenje iznijetih zapažanja i ocena. Ukoliko studentska anketa o evaluaciji predmeta (Prilog 1.c.2) ukaže na nezadovoljstvo studenata radom nastavnika ili saradnika, Dekan Fakulteta je odgovoran da organizuje sastanak sa nastavnikom ili saradnikom, koji je dobio nezadovoljavajuće ocjene, da razgovara o razlozima i njegovom viđenju nezadovoljstva studenta. Na sastanku treba dogovoriti korektivne mjere kojima se planira prevazići problem. Kontrolni mehanizam da li su dogovorene mjere dale rezultate predstavlja studentska ocena kvaliteta rada nastavnika ili saradnika u narednom semestru. Ukoliko nastavnik ili saradnik dobije negativnu ocjenu u dva uzastopna ciklusa, organizuje se razgovor sa Rektorom i razmatra mogućnost isključenja nastavnika ili saradnika iz nastave.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju okruženje za učenje i službe za pružanje podrške, kao i njihovu primjerenost svrsi programa.	Ispunjeno	Eliminacioni

<p>Komentar</p> <p>Kao što je navedeno kroz Standard 9e, anketa o studentskoj evaluaciji predmeta koja se realizuje kroz QAF informacijski sistem za obezbjeđenje kvaliteta na kraju svakog semestra, uključuje i dio koji se odnosi na zadovoljstvo službama za pružanje podrške. Primjedbe, ocjene i zapažanja studenata se detaljno analiziraju od strane dekana i prodekana za nastavu i predmet su rasprave na sjednici Naučno-nastavničkog vijeća, a preko Rektorskog kolegijuma mogu da budu kandidovana za raspravu na Okruglim stolovima.</p> <p>Studentima UDG-a obezbijeđeno je okruženje za učenje, prilagođeno inovativnim i savremenim tokovima učenja (Biblioteke, računarske sale, razne laboratorije, sportski tereni, teretana, praksa u eminentnim kompanijama, razmjena studenata, mentorska podrška, teretana, itd.).</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
<p>g. Programi se redovno pregledaju i revidiraju, u šta su uključeni studenti i druge zainteresovane strane.</p>	<p>Ispunjeno</p>	<p>Eliminacioni</p>
<p>Komentar.</p> <p>Kako je već istaknuto u okviru Standarda 9, studenti su posebno uključeni u proces razvoja i unaprjeđenja nastave kroz ispunjavanje ankete na kraju svakog semestra, kojom izražavaju stepen zadovoljstva predmetom, nastavnicima i saradnicima u nastavi, službama za podršku, provjerama znanja i ostalim relevantnim parametrima. Osim toga, učešće studenata u procesima revidiranja i unaprjeđenja programa ogleđa se i kroz predstavnike studenata koji prisustvuju sjednicama Naučno-nastavničkog vijeća.</p> <p>Učešće drugih zainteresovanih strana je obezbijeđeno kroz aktivnu komunikaciju predmetnih nastavnika i saradnika u nastavi sa predstavnicima biznis zajednice u određenoj oblasti, tj. sa ekspertima iz prakse koji aktivno učestvuju u realizaciji nastave i istraživanja (shodno članu 53. i 54. Statuta FPRN-a), ali su i učesnici rasprava na Okruglim stolovima, Tribinama, Cetinjskim diskusijama, a sve sa ciljem da se od njih dobiju preporuke za unaprjeđenje nastavnog procesa u određenoj oblasti. Pored toga, Savjet za razvoj UDG-a na svojim sjednicama može da da preporuke u pogledu revidiranja i unaprjeđenja nastave na pojedinim jedinicama UDG-a. Razlog za iniciranje promjena i revidiranja nastavnih planova i programa mogu biti i rezultati anketa za poslodavce i ankete svršenih studenata, odnosno rezultati koji postižu zaposleni studenti Fakulteta u profesionalnom angažmanu i stepen zadovoljstva poslodavaca njihovim radom.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
<p>h. Prikupljene informacije se analiziraju, a program se prilagođava kako bi se osigurala njegova savremenost.</p>	<p>Ispunjeno</p>	<p>Eliminacioni</p>
<p>Komentar</p> <p>Rezultati koji se dobijaju nakon evaluacije studentskih anketa, koriste za neposredan uvid u kvalitet studijskog programa, kao i za preduzimanje neposrednih korektivnih mjera u cilju poboljšanja istog i prilagođavanja trenutnim potrebama studenata i tržišta. Ovi rezultati su, između ostalog, predmet rasprave na sjednicama Naučno-nastavničkog vijeća, Rektorskog kolegijuma, Senata, Savjeta za razvoj UDG-a, zajedničkim godišnjim sastancima svih zaposlenih na UDG posvećenim unaprjeđenju nastavnog i istraživačkog procesa (Cetinjske diskusije), Okruglim stolovima, Tribinama, itd.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju

i. Objavljaju se revidirane specifikacije programa.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p>Komentar</p> <p>Sve specifikacije o studijskom programu, predmetima, nastavnicima i načinima provjere znanja, objavljuju se na web stranicama Fakulteta, i dostupne su na uvid studentima i javnosti prije početka implementacije. Specifikacije se mogu revidirati samo u okvirima limita dozvoljenih Zakonom o visokom obrazovanju (do 30 ECTS kredita shodno članu 43 Zakona o visokom obrazovanju), i relevantnim aktima Fakulteta i Univerziteta, a verifikuju se kroz periodične eksterne evaluacije i reakreditacije Fakulteta.</p>		

Preporuka u vezi unapređenja standarda

Preporuka komisije je da se sadržaj programa u svjetlu najnovijih istraživanja u datoj disciplini prati i revidira, koristeći uporednu praksu sa evropskim obrazovnim prostorom.

STANDARD 10. CIKLIČNO EKSTERNO OBEZBJEĐENJE KVALITETA

Ustanove treba da periodično vrše proces eksternog obezbjeđenja kvaliteta u skladu sa ESG standardima.

Smjernice:

Eksterno obezbjeđenje kvaliteta u svojim različitim oblicima može potvrditi efikasnost unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta ustanove, i može služiti kao katalizator poboljšanja i ponuditi ustanovi nove perspektive. Njime se, takođe, obezbjeđuju informacije kako bi se i ustanova i javnost uvjerile u kvalitet aktivnosti ustanove.

Ustanove učestvuju u cikličnim postupcima eksternog obezbjeđenja kvaliteta koji u obzir uzimaju, gdje je to relevantno, uslove iz zakonodavnog okvira u kojem funkcionišu. Stoga, u zavisnosti od okvira, eksterno obezbjeđenje kvaliteta može poprimiti različite oblike i može se koncentrisati na različite nivoe organizacije (kao što su program, fakultet ili ustanova).

Obezbjeđenje kvaliteta je kontinuiran proces koji se ne završava eksternim povratnim informacijama ili izvještajem ili procesom preduzimanja naknadnih mjera u okviru ustanove. Dakle, ustanove vode računa da se napredak, koji je postignut od posljednje aktivnosti u oblasti eksternog obezbjeđenja kvaliteta, uzima u obzir prilikom priprema za sljedeću aktivnost.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Ustanove vode računa da se napredak koji je postignut od posljednje aktivnosti u oblasti obezbjeđenja kvaliteta uzima u obzir prilikom priprema za sljedeću.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar:

Novim sistemom za obezbjeđenje kvaliteta, omogućeno je permanentno praćenje kriterijuma za ocjenu učinaka pojedinačnih jedinica na Fakultetu: Indikatori Almanaha, te set kvantitativnih statističkih indikatora

koji su potrebni u cilju izrade periodičnih eksternih evaluacija. Ovi indikatori ukazuju na stepen napretka određenih aktivnosti u oblasti obezbjeđenja kvaliteta, te se u skladu s tim trendovima kreiraju planovi za buduće aktivnosti.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Ustanova učestvuje u cikličnim postupcima eksternog obezbjeđenja kvaliteta koji u obzir uzimaju, gdje je to relevantno, uslove iz zakonodavnog okvira u kojem funkcionišu.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Univerzitet je prolazio kroz nekoliko ciklusa eksterne evaluacije (Institucionalni program evaluacije Evropske asocijacije univerziteta iz Brisela u okviru tzv. IEP programa (Institutional Evaluation Program) – 2014. godine, Follow-up evaluacije Evropske asocijacije univerziteta u Briselu 2018. godine, proces nacionalne reakreditacije 2018. godine), a sve u skladu sa zakonskim okvirima i u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i ostalim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima koja uređuju oblast visokog obrazovanja i aktivnosti visokoškolskih ustanova u Crnoj Gori, kao i u skladu sa relevantnim Evropskim standardima, procedurama i najboljom praksom (a shodno članu 1, Statuta Fakulteta).

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

Komisija smatra da je na polju ovog standarda, potrebno nastaviti progres u istom smjeru kao do sada.

REAKREDITACIONI STAV I PREDLOG**Komisija predlaže Agenciji reakreditacioni stav:****1. Prihvatanje zahtjeva za reakreditaciju za period 2022-2027.**

Obrazloženje:

Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja Crne Gore je Odlukom donesenom dana 09.03.2022 godine imenovala Komisiju za sprovođenje postupka reakreditacije studijskih programa Primijenjena psihologija i Geodezija Fakulteta primijenjenih nauka Univerziteta Donja Gorica u sastavu:

1. Prof. dr Vladimir Kaščelan, Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore, predsjednik Komisije,
2. Prof. dr Veselin Mićanović, Filozofski fakultet, Univerzitet Crne Gore, član Komisije,
3. Prof. dr Jasna Bogdanović- Čurić, Filozofski fakultet Pale, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, članica Komisije,
4. Elena Popović, student master studija na Budapest University of Technology and Economics, članica Komisije,

Komisija je dana 27.04.2022 obavila posjetu Univerzitetu Donja Gorica tokom koje su obavljani razgovori sa rektorom i v.d. dekana, rukovodiocima studijskih programa, članovima Komisije za samoevaluaciju, članovima Komisije za pripremu dokumentacije za reakreditaciju, zatim sa administrativnim osobljem, studentima i predstavnicima privrede. Tokom posjete su razjašnjene nedoumice u vezi ocjene ispunjenosti određenih standarda. Na osnovu predate i tražene dopunjene dokumentacije, a poštujući Zakon o visokom obrazovanju Crne Gore, Pravila o postupku reakreditacije I Standarde i smjernice za reakreditaciju propisane od strane Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja, kao i ostale propise koji regulišu oblast visokog obrazovanja, Komisija je stekla uvid u sve elemente koji su bili neophodni za donošenje reakreditacionog stava o ispunjenosti standarda i predložila prihvatanje zahtjeva za reakreditaciju.

U nastavku su date preporuke za pojedine standarde, uz konstataciju o njihovoj ispunjenosti.

Standard 1 je ispunjen.

Preporuke za unaprjeđenje Standarda 1:

1. Prilikom izrade izvještaja o samoevaluaciji (iako to nije strogo propisano pravilnikom) trebalo bi u narednom periodu neke kriterijume potkrijepiti statističkim podacima kao npr. procenat disertacija i teza za koje je otkriven plagijarizam, stepen zadovoljstva poslodavaca kvalitetom rada svršenih studenata i slično, kao i primjerima kao što je recimo primjer disertacije kod koje su otkriveni elementi plagijarizma ili primjer disciplinskog postupka zbog neetičkog ponašanja i slično.
2. Predlaže se da se razmotri mogućnost osnivanja Centra za kvalitet, kao jedinstvenog radnog tijela sa nadležnostima u provođenju politike osiguranja kvaliteta i realizacije mjera

koje donesi Senat, a u skladu sa strateškim razvojnim dokumentom.

3. Kontinuiranim monitoringom obezbjeđivati izvođenje svih aktivnosti u skladu sa zadatim kriterijumima za standard 1.

Standard 2 je ispunjen.

Preporuke za unaprjeđenje Standarda 2:

Neophodno je:

- Studijski program Primijenjena psihologija upotpuniti stručnim psihološkim disciplinama.
- Uspostaviti saradnju sa obrazovnim institucijama.
- Intezivirati praksu na Studijskom programu Primijenjena psihologija

Standard 3 je ispunjen.

Preporuka za unaprjeđenje Standarda 3:

U ECTS katalogima osavremeniti i u praksi aktuelizovati savremenije metode učenja i nastave

Standard 4 je ispunjen.

Preporuka za unaprjeđenje Standarda 4:

Potrebno je kontinuirano poboljšavati mehanizme unutrašnje kontrole kvaliteta kako bi se obezbijedila prolaznost studenata po predmetima koja je u skladu sa stečenim kompetencijama.

Standard 5 je ispunjen.

Preporuka za unaprjeđenje Standarda 5:

Iako je formalno zadovoljen član 23 Zakona o visokom obrazovanju, u narednom periodu treba uložiti napor da se na svakom studijskom programu angažuje po bar 3 nastavnika koji su zaposleni sa punim radnim vremenom, a koji su izabrani po propisima Crne Gore. Naime, trenutno je na FPRN angažovano samo 5 takvih nastavnika, od kojih su 3 iz oblasti matematike, a 2 iz oblasti računarskih nauka. Nema ni jedan psiholog, niti geodeta koji su birani po propisima Crne Gore. Napominjemo da je na ovim studijskim programima angažovano nekoliko vrlo kvalitetnih profesora iz Beograda ili Novog Sada.

Standard 6 je ispunjen.

Zaključak Komisije je da je na UDG/FPRN administrativno osoblje i osoblje za pružanje usluga podrške kvalifikovano i ima mogućnosti za razvoj svojih kompetencija. Komisija smatra da je na polju ovog standarda, potrebno nastaviti progres u istom smjeru kao do sada. Komisija smatra da je na polju ovog standarda, potrebno nastaviti progres u istom smjeru kao do sada.

Standard 7 je ispunjen.

Komisija smatra da je na polju ovog standarda, potrebno nastaviti progres u istom smjeru kao do sada.

Standard 8 je ispunjen.

Komisija smatra da je na polju ovog standarda, potrebno nastaviti progres u istom smjeru kao do sada.

Standard 9 je ispunjen.

Preporuka za unaprjeđenje Standarda 9:

Preporuka komisije je da se sadržaj programa u svjetlu najnovijih istraživanja u datoj disciplini prati i revidira, koristeći uporednu praksu sa evropskim obrazovnim prostorom.

Standard 10 je ispunjen.

Komisija smatra da je na polju ovog standarda, potrebno nastaviti progres u istom smjeru kao do sada.

Zaključno, nakon posjete Ustanovi konstatujemo da su svi standardi ispunjeni dostavljanjem nedostajuće dokumentacije. Komisija je dala gornje preporuke, od kojih naročito ističemo onu kod standarda 5, kako bi se on suštinski, a ne samo formalno ispunio.

Datum, 16. 05. 2022

KOMISIJA

Predsjednik

Kascelan

Član

Muharemu

Član

Jovanović

Član

Elena Popović